

NARODNI LIST

Abaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Vse pošiljave (dopisi, reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. — Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Schillerjeva cesta št. 3.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in druge dežele na leto 5 K 60 vin. Naročnina se plačuje vnaprej. — Posamezna številka stane 10 vin.

Oglasi se računajo po 12 vinarjev ena petič vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Volilno gibanje.

Državnozbornski volilci okrajev Gornjigrad, Šostanj, slovenjgrader in Marenberk! Dne 4. julija pojdete na volišče, da izberete naslednika Vašemu kmečkemu poslancu V. Ježovniku.

Kandidat kmečkega ljudstva je:

Ivan Kac

veleposestnik in župan v Šmartnem pri Slovenjgradcu.

Delajte za zmago svojega kmetškega tovariša! Vsakdo stori svojo dolžnost!

Kmečki volilni odbor.

Ivan Kac kmečki kandidat.

Na zborovanju zaupnikov, narodne stranke v Velenju predzadnjo nedeljo se je od strani vodstva stranke stavilo vprašanje, ali ne kaže poslanski mandat okrajev Gornjigrad, Šostanj, Slovenjgrader in Marenberg-Arvež tokrat pustiti vladajoči klerikalni stranki, da nosi tudi vso odgovornost. — Zaupniki so ta predlog odločno zavrnili in sklenili postaviti kandidata na javnem shodu v Slovenjgradcu. 29. m. m. se je ta shod vršil ob lepi udeležbi in navzočnosti zastopnikov šostanjskega, marenberškega in arveškega okraja, dočim so Gornjigradci izrazili pismenim potom soglasje. Dež. poslanec dr. V. Kukovec je kot sklicatelj otvoril shod rekoč, da izvrševalni odbor stranke niti najmanj noče vplivati na določitev kandidata, ampak prepušča to javnemu shodu, ki je tudi nasprotni stranki pristopen, da se ljudska volja brez ovire uveljavi. Vsled predloga kmetovalca Kralja-Verdnika je bil izvoljen predsednikom shoda Ivan Verdnic-Podržan iz Otiškega vrha, namestnikom Jožef Košan, župan iz Družmirja, zapisnikarjem Jakob Vrečko iz Slovenjgradca. Župan Jožef Košan je v kratkem govoru utemeljeval predlog kmetov šostanjskega okraja, naj se kmečkemu poslancu Vinku Ježovniku, ki je kmete dobro zastopal, določi kmečki naslednik. — **Predlog, da mora biti kandidat kmet-domačin, je bil soglasno sprejet.** Dr. Kukovec je nato opozoril, da se je iz vrst naprednih kmetov sprožilo več kandidat in imenuje v tem oziru Lovro Vavpota, posestnika in tajnika hranilnice v Slovenjgradcu in oskrbnika dež. bolnišnice, ki uživa splošno zaupanje. Naznanja dalje željo velikega števila pristašev narodne stranke, naj bi prevzel poslansko kandidaturo Ivan Verdnic, znani kmečki govornik. Nadalje povdarja dr. Kukovec, da se iz mnogih strani priporoča župan Jožef Košan iz Družmirja, iz druge strani zopet Ivan Kac, župan v Šmartnem pri Slovenjgradcu. Ivan Verdnic se je nato v navdušenih besedah zahvalil za zaupanje, toda izjavil, da z ozirom na svoje gospodarstvo ne more prevzeti kandidature ter je priporočal **Ivana Kaca**, za katerega se hoče podati v volilni boj. Jožef Košan je priporočal Ivana Verdnic ali Ivana Kaca, sam je odklonil vsled slabotnega zdravja. Po odmoru petih minut je bil soglasno sprejet ob velikem navdušenju **Ivan Kac kot kmečki kandidat.** Povdarjal je, da sprejme kandidatur, ker je sklep storjen soglasno in da bo posvetil vse svoje moči svojim kmečkim volilcem. Vrstili so se še jedrnatim govorom zastopnikov posameznih okrajev. Kmete so navduševali k neizprosni boju za svojega stanovskega tovariša Ivan Verdnic, Jožef Košan, Franc Pahernik, Franc Gregl, dr. Pirnat in drugi govorniki, ter so se določili tudi volilni shodi za vse okraje in sicer za prihodnjo nedeljo **Št. Janž na Vinski gori in Družmirje**, kamor pride tudi kmečki kandidat Ivan Kac. Glas o postavitvi Ivana Kaca se je z bliskovo naglico razširil po dolini in se vse strinja s to kandidaturo kot zelo srečno. Iz kmečkih vrst je izšel klic: **»V boj na življenje ali smrt za Kaca!«** Ivan Kac je zelo izobražen

mlad mož, bivši predsednik čitalnice v Slovenjgradcu, načelnik posojilnice v Šmartnem in župan tamkaj. Kot premožen kmetovalec je znan v domačem in sosednjih okrajih. Obrekovanje kandidata s klerikalne strani bi bilo brezuspešno in za duhovščino zelo nevarno, ker bi vzbudilo strašen vihar med ljudstvom. Zato vlada celo pri črnogledih naših pristaših trdno upanje na zmago Ivana Kaca.

V nedeljo, dne 5. junija ima kmetški kandidat

IVAN KAC

d v a volilna shoda

in sicer

ob 8. uri zjutraj v Št. Janžu na Vinski gori pri Štajnerju (Fr. Delakorda), ob 3. uri popoldne v Družmirju pri Basistu.

Kmetje, pridite, da se od srca pogovorite s svojim kmetškim kandidatom.

„Lep začetek volilnega boja“.

Kandidatura Verstovškova pri Sv. Antonu na Pohorju odklonjena. — Župnik Panič tepen. — O napadu na „urednika“ Žebota ne ve nikdo nič.

Pondeljškova „Straža“ in „Slovenec“ poročata strašne reči o napadu na „urednika“ Žebota, ki je šel v nedeljo k Sv. Antonu na Pohorje priporočat g. profesorja Verstovška za Ježovnikovega naslednika v državni zbor. Stvar se nam je zdel precej spočetka neverjetna, zato smo se takoj informirali na pristojnih mestih in dobili o shodu in o dozdevnem „napadu“ sledeča autentična poročila:

Sv. Anton na Pohorju, 31. maja. Oba „Stražina“ dopisa o shodu in „napadu“ na nekega Žebota iz Maribora sta skrajno neresnična. Shod pri Sv. Antonu je odklonil Verstovškovo kandidaturo. O kakem „napadu“ na Žebota ne ve nikdo ničesar.

Sv. Anton na Pohorju, 31. maja. O nedeljskem shodu vam poročamo kratko sledeče: Po maši je povabil g. župnik Panič farane na shod, seveda v farovž. Ljudje so šli večinoma iz radovednosti poslušat. Shod je otvoril župnik, na kar je začel govoriti Žebot, katerega so ljudje spočetka mirno poslušali, komaj pa je imenoval Verstovška, so začeli klicati: „Tega profesorja pa že ne volimo! Mi ostanemo pri kmetu“ itd. Ko je pa še Žebot nadaljeval o mariborskem Korlnu, so vzeli moške klobuke in šli. („Straža“ in „Slovenec“ poročata, da je shod „uspel dobro“ in da se je „vršil mirno in stvarno“. Res je: ljudje so mirno in stvarno odklonili Verstovška in je torej uspel shod dobro za — nas.) Po shodu sta šla župnik in Žebot k g. županu Mravljaku in sta ga nagovarjala za Verstovška, pa nista ničesar opravila. Popoldne pa je Žebot odšel. Župnik je šel v Malejevo gostilno in tam ozmerjal mirno sedeče kmete; dobil je primeren odgovor. Ko je pa enega osuval, je dobil „občutljiv“ odgovor. (To je gotovo „lep začetek volilnega boja“; gg. župniki že mislijo, da so se vrnili nekdanji časi tlake in desetine in bi radi opravljali posle grajskih valptov. Pa so se zmotili. To zgodbo priporočamo vsem somišljenikom, da povedo ljudem: ne klonite glav

in tilnikov! Gospodje že sedaj kažejo rogove; kaj še le bode, ako se jim nikdo ne bi postavil vbran!)

Vuhred, 31. maja. Iznajdba „Straže“ o napadu na urednika Žebota je zares specijaliteta v iznajdljivosti primernih lažljivih agitacijskih sredstev za volilni boj. Tu v Vuhredu se zve najmanjša stvar, celo, če se dva psa na cesti zgrizeta, o kakem napadu na Žebota ne ve živa duša ničesar. Povpraševali smo po gostilnah različne ljudi — a nikdo ne ve ničesar. Pač pa smo videli na kolodvoru Žebota, ki si je mirno kupil vozni listek in potem sedel na peronu. Ni imel prav nič razcapane obleke. Sodimo, da se ga je morda malo navlekel, in potem kje pod Vuhredom morda vsled strme in po zadnji nevihti sprane poti padel ter se pri tem udaril na nogi. Čudno je vsekako, da „Straža“ poroča o udarcih po hrbtu, revež je pa ranjen na nogi! Mož se je hotel po ceni napraviti za mučenika — in njegovim gospodarjem je to kaj dobro došlo. — Če bi bil „ves raztrgan, krvav in ranjen“, bi bili to nedvomno v Vuhredu na kolodvoru opazili. Celu nesramno lažljivo poročilo je sestavljeno tako, da bi škodovalo g. Paherniku in drugim Vuhredčanom na ugledu. Škandal za klerikalce in Verstovška, če si ne vedo drugače pomagati v volilnem boju kakor s takimi obsojanja in zaničevanja vrednimi sredstvi. Žalitev pohorskih fantov in kmetov pa si bomo dobro zapomnili!

Somišljeniki po celi slovenski Štajerski! Volilni boj zahteva ogromne žrtve. Priskočite na pomoč s prispevki za narodni sklad! Pomagajte vsi vi, ki se dejansko ne boste udeleževali volilnega boja, vsaj na ta način, da zmaga napredni kmečki kandidat! Prispevke pošiljajte na naslov „narodna založba Celje“ s pripombo: za narodni sklad!

Nekaj najvažnejših določb glede volitev v državni zbor.

I. Kdo sme voliti?

Voliti poslanca v poslansko zbornico sme:

1. Kdor je avstrijski državljani. Avstrijski državljani je vsak, ki ima v Avstriji domovinsko pravico, neglede na to, v katero avstrijsko deželo ali občino pripada.
2. Kdor je moškega spola. Ženske ne smejo voliti, niti osebno, niti po zastopniku.
3. Kdor je isti dan, ko so se volitve razpisale, najmanj 24 let star.
4. Kdor je v občini, kjer naj izvršuje svojo volilno pravico, do dne, ko so se volitve razpisale, bival vsaj eno leto. — Kdor biva še le na dan volitve eno leto v občini, nima pravico voliti.
5. Kdor ni postavno izključen od volilne pravice. (Glej naslednje vprašanje). Če ima volilec tudi vse te pogoje, a je v volilnem imeniku izpuščen, ne more in ne sme voliti. Za to pa treba pregledati volilni imenik, in če ni kdo vpišan, takoj reklamirati).

II. Kdo ne sme voliti?

1. Vsi, ki se nahajajo pod očetovsko oblastjo pod varštvom ali skrbstvom. Ako je n. pr. komu

odnija zaradi zapravljenosti postavila skrbnika, ta nima pravice voliti, tudi če je 24 let star, avstrijski državljani in biva nad eno leto v kaki občini.

2. Tisti, ki uživajo kako preskrbo ubogih iz javnih ali občinskih sredstev ali so jo uživali v letu neposredno pred volitvami ali ki sploh obtežujejo javno blagodatnost. (v zadnjem slučaju se mislijo berači). Pod to točko pa ne spadajo podpore, ki se dobivajo iz bolniških blagajn, rente za nezgode, starost ali onemoglost, brezplačna preskrba v javnih bolnišnicah, oproščenje od šolnine, obdaritve z učnimi sredstvi ali ustanovami ter podpore radi kakih nezgod. Ako kdo dobi n. pr. državno podporo, ker je pogorel ali mu je toča pobila polje, zato še vseeno sme voliti v državni zbor.

3. One osebe, o katerih imovini se je razglasil konkurz, za čas, dokler ni ta končan.

4. Oni, ki so bili obsojeni radi kakega hudodelstva ali radi prestopka tatvine, poneverjenja, udeležbe poneverjenja, goljufije, ovodstva, dalje radi oteratstva in podobnih dejanj.

Kdor je bil torej obsojen radi hudodelstva naj si bo kakršnokoli (rop, uboj, tesna telesna poškodba, javna nasilnost, razžaljenje Velikanstva i. t. d.) sploh nima volilne pravice, pač pa če bi bil kdo obsojen le radi kakega pregreška ali prestopka n. pr. radi lahke telesne poškodbe. Toda tudi za tiste prestopke, ki so zgoraj naštet, postava določa, da se izgubi volilna pravica. Naše ljudstvo prav dobro zna razločevati med podlimi prestopki, kakor so tatvina, goljufija in med drugimi prestopki, ki storilca tako neonečajo.

Take posledice kake kazni vendar ne trpe vedno, temveč prenehajo po določenem času in sicer a) pri prestopkih in pregreških po preteku treh let po prestani kazni, b) pri takozvanih političnih hudodelstvih (n. pr. veleizdaja, motenje javnega miru, punt) in nekaterih drugih hudodelstvih, kakor javna nasilnost, usmritev pri tepežu, dvo-boj, takoj po prestani kazni, c) pri drugih pa po preteku 5 let, če ni bil volilec obsojen na 5 ali več let, sicer pa po preteku 10 let, potem ko se prestopi kazni.

5. Tudi one osebe, ko so bile obsojene po §§ 45, 47, 48, in 49. brambnega zakona z dne 11. aprila 1889, št. 41 drž. zak. ne smejo voliti 8 letu po prestani kazni. Take pregreške zakrivijo oni, ki se z ubegom hočejo utegniti vojaški službi, ali se ji na kak zvižaden način hočejo izogniti (n. pr. če nalašč navajajo kako telesno napako) ali se pa s tem, da se nalašč poškodujejo, napravijo nezmožne za vojaško službo. Te določbe ni bilo v starih volilnih redih.

6. Osebe, katere so pod policijskim nadzorstvom ali v kaki prisilni delavnici in sicer do preteka treh let, ko preneha policijsko nadzorstvo ali pa se izpuste iz prisilne delavnice.

7. Oni, katerim je sodnija vzela očetovsko oblast nad otroki, dokler so otroci pod tujim varstvom, na vsak način pa tri leta po sodni odredbi.

8. Slednjič ne smejo voliti one osebe, ki so se pregrešile zoper postavbo za varnost volilne svobode, o kateri bomo govorili na koncu te razprave.

Kakor v dosedanjih volilnih redih tako tudi po § 7. novega volilnega reda ne smejo voliti aktivni častniki, vojaki, vojaški duhovniki, gažisti brez službenega razreda in moštvo oborožene moči, oziroma orožništva. Te osebe tudi ne smejo biti voljene, razven tega pa tudi ne stalni vojaški uradniki, ki pa imajo sicer volilno pravico, kakor tudi plačujejo davek od svojih službenih prejemkov. Če je kdo le na orožni vaji, sme biti voljen med tem časom, ne sme pa sam voliti.

III. Reklamacijsko postopanje.

Pritožbe ali reklamacije zoper volilni imenik so lahko dvojne vrste, da namreč kdo ni vpisan v volilni imenik, čeprav je upravičen voliti, ali pa je vpisan kak neupravičenec. V prvem in drugem slučaju sme vsak volilni upravičenec dotične volilne skupine zahtevati pismeno ali ustno pri županu, da skrbi, da se imenik popravi.

Pritožbe mora župan tekom treh dni predložiti pristojnemu okrajnemu glavarstvu oziroma v deželnih glavnih mestih deželni vladi.

Za vsak slučaj (vsako osebo) je treba vložiti posebno reklamacijo. Če se kdo pritoži, da ni vpisan v volilni imenik, mora doprinesiti dokaze, da je spolnil 24. leto in da je avstrijski državljani ter da biva nad eno leto v občini, kjer hoče voliti, kar se doseže z rojstnim, domovinskim listom in potrdilom županstva ali gospodarja o bivanju itd. Vsa dokazila v reklamacijskem postopanju kakor rojstni in domovinski list, spričevala gospodarjev, so kolka prosta. Če kdo ne donese zgoraj imenovanih dokazil, se mora njegova prošnja kratkoma zavrniti.

Kadar se reklamira, da je kak neupravičenec prišel v volilni imenik, naj se kolikor more dokaže, da dotičnik nima volilne pravice npr. s tem, da se pove, da je bil pred letom obsojen radi goljufije, da je pod skrbstvom, da ni avstrijski državljani, da šele nekaj mesecev stanuje v volilni občini, da je znan berač itd.

Reklamacija za vpis v volilni imenik bi se n. pr. glasila:

Županstvu

v Velenju.

Jaz sem A. B., star 25 let in rojen v Družmirju ter tudi tje kaj pristojen. Oboje A. B. / se razvidi iz priloženega krstnega in domovinskega lista. Tudi sem že poldrugo leto stalno v Velenju kot delavec pri I. L. O. /, kar dokazuje priloženo spričevalo mojega gospodarja.

Ker imam torej pravico za volitev, prosim, da se me vpiše v volilni imenik in v ta namen moja pritožba predloži ckr. okrajnemu glavarstvu v Slov. Gradcu.

V Velenju, dne 10. junija 1910.

A. B., lastnoročno.

Neki volilni upravičenec n. pr. v Ribnici se

pritožuje, da se v volilnem imeniku nahaja neupravičena oseba. To napravi tako-le:

Občinskemu uradu

v Ribnici.

Pri pregledovanju volilnega imenika za državnozborsko volitev, ki se vrši dne 4. julija t. l., sem našel, da je v imeniku vpisan tudi I. M. čevljar v Ribnici, hišna št. 10.

Ker pa M. ni avstrijski državljani, temveč pristojen v občino Delnice na Hrvaškem in nima torej pravice voliti, prosim, da se M. iz volilnega imenika izbriše.

V Šmarji, dne 5. sušca 1910.

I. F., posestnik.

Če bi se reklamaciji ne ugodilo, dopustna je pritožba na deželno vlado, ki se mora vložiti tekom treh dni.

Zgoraj omenjeni A. B. bo v tem slučaju napravil to-le pritožbo:

(Prva stran.)

C. kr. okrajno glavarstvo

v Slov. Gradcu.

A. B., delavec pri I. R. v Velenju se pritožuje zoper tamošnji odlok z dne 16. junija 1910. št. 3120, v zadevi svoje volilne pravice.

(Druga stran.)

S tamošnjim odlokom z dne 16. junija t. l. se moji pritožbi, da naj se me vpiše v volilni imenik občine Velenje za državnozborsko volitev, ni ugodilo.

Proti temu odloku vlagam

priziv

na c. kr. deželno vlado v Gradcu in se sklicujem na dejstva, ki sem jih navedel v svoji pritožbi na tamošnje c. kr. okrajno glavarstvo, iz kojih se sprevidi, da sem vsekakor upravičen voliti v državni zbor.

Prosim torej, naj se ta priziv kakor hitro možno predloži c. kr. deželni vladi, ki naj blagovoli mojemu prizivu ugoditi in županstvu v Velenju naročiti, da me sprejme v volilni imenik za državnozborsko volitev za l. 1910.

A. B., l. r.

Tudi pri okrajnem glavarstvu se lahko pritožba poda pismeno ali ustno na zapisnik. Takih pritožb ali prizivov ni treba kolekovati.

Zoper razsodbo deželne vlade (cesarskega namestništva) ni dovoljena kaka nadaljna pritožba.

Če se zahteva v pritožbi, da se mora kdo izbrisati iz volilnega imenika, se mora dotičniku dati priložnost, da more pri županstvu ali pri glavarstvu ustno ali pismeno v 24. urah še sam svoje mnenje izreči.

Prav važna je še določba, da mora okrajno glavarstvo, ki odločuje o reklamacijah, do zadnjih 24 ur pred volilnim rokom črtati one v volilni imenik vpisane osebe, ki so izgubile avstrijsko

prišli do posvetne moči. Kristusu pa, ki je rekel: »Moje kraljestvo ni od tega sveta«, in pravilom frančiškanskega reda so se izneverili!

Po noči se mi je sanjalo, da je hodil antikrist po shodih, kjer je ljudi zapeljeval k novi veri, da so dolžni svojega bližnjega napadati, sumničiti, obrekovati itd. Prekrižal sem se rekoč: »Bog varuj slovenski narod Antikristov! Bežijo naj od nas!«

Da je bil Anzelm za svojo častikrajo pred mari-borskim sodiščem obsojen, je »prst božji« in opomin vsem onim duhovnikom, ki ne živijo po pravilih svojega stanu in ki pomagajo Antikristu širiti med ljudstvom boj zoper svojega bližnjega.

Je glasen »memento«: Opustite na prižnici in v spovednici politiko, oznanjujte mir in ljubezen do bližnjega, svoje posvetne reči si bodo ljudje sami uredili tako, kakor zahtevajo njihove gospodarske in narodne potrebe!

Kadarkoli hodijo frančiškanski berači od hiše do hiše pobiraj milodarov, pravijo, da je to za uboge in v čast božjo, toda ob volitvah vidimo, da gre del te bernje v politične namene, za agitacijo in smodnik.

Če se bodo tudi Slovenci v Ameriki dali od Anzelma za nos voditi, bode pokazala prihodnost, slovenski kmetje so mu žalibog vsi na limanicah obseleli.

Vse je v krvi.

Srbski spisal Sima Matavulj. — Poslovenil V. G.

(Dalje.)

Gosti so pričeli prihajati zelo mnogobrojno in so zavzeli skoro vsa mesta, samo čudni svetnik je ostal sam.

LISTEK.

Spomini po frančiškanku - uskoku.

II.

Sv. Frančišek je ustanovil frančiškanski red v vzvišeni namen, da bi se bratje tega redu popolnoma odtegnili posvetnemu življenju ter se po treh evangelijskih svetih trudili doseči krščansko popolnost.

Da se ta vzvišeni namen doseže, so frančiškani dolžni izogibati se posvetnega hrupa, posebno občevanja z ženskim spolom. V svoji tihi stanici bi morali v pobožnem premišljanju zatajevati svoje poželjenje po posvetnem, a kako je živel frančiškan Anzelm v Nazarijih, nam kažejo njegova dejanja.

Kakor najdeš med ptiči porednega vrabca povsod, tako ni manjkalo p. Anzelma nikjer. V nazarski okolici se je potikal po hišah kot hišni prijatelj, po vseh političnih shodih je nastopal kot govornik, toda ne, da bi ljudi učil ponižnosti in poštenosti, temveč je s svojim umazanim jezikom blatil najraje učiteljski stan, izlival gnojnico svoje politične združanosti na Narodno stranko, udrihal je po šoli in če pogledaš klerikalne liste minulih let, povsod najdeš toliko gnojnice iz Anzelmove čebra, da ti ta duhovna posoda mora v nos vdariti.

Obrekovati je torej frančiškan Anzelm znal jako dobro. Častikraja se mu ni zdelo greh. Sumničenje je bil namen vsega njegovega klepetanja po shodih. Pri njem je posvečeval namen sredstvo.

No, in kako se je znal postavljati! S cigareto v roki je pihal dim na cesti in po shodih, da je bilo kaj, zlasti, če je na shodih na stolcu sedel ter djal eno nogo prešerno čez koleno druge noge. Seveda, če bi mu mi rekli, da se tako obnašanje zanj ne pristoji, bi

nam bil gotovo poslal popravek, da ne ravna proti pravilom frančiškanskega reda, kajti, ko je sv. Frančišek svoj red postavil, še ni bilo cigaret, a tudi ne političnih shodov, zato jih sv. Frančišek ni mogel prepovedati.

Ženske so pa takrat že bile; zato je prepovedal z njimi občeovati; no, saj tudi Anzelm z njimi ni več občeval, kakor kolikor je mogel. Pri spovedi je že 15 letne deklice izpraševal take zadeve, ki so jim prezgodaj odpirale oči, z omoženimi pa se je naslajal z izpraševanjem in popisovanjem spolnega družjenja. Zgodaj zjutraj je bil med vsemi spovedniki prvi v spovednici.

Ker je tudi drugače z ženskami, s samkami in omoženimi, zelo po domače občeval, jih kratkočasti in dražil, so ga hvalile rekoč: »Kako so Anzelm vendar »luštni«, in zakaj bi ne bili, saj so pod kožo ravno tako rdeč kakor drugi!« Po njegovi obsodbi in begu v Ameriko so bile žalostne, najlepše pa so še zdaj jezne na »hudobni svet«, ki jim je Anzelma preginal.

Dne 8. V. 1909. t. j. v dan po prvih deželnozborskih volitvah, je stal Anzelm več ur pod samostanskim hribom na okrajni cesti ter pričakoval svojega odposlanega sla. Njegov zgovorni jezik je napovedoval mimoidočim: »Ali bomo danes streljali; smo gotovo zmagali nad temi narodnjaki! To jim bomo pokazali, kaj smo mi!«

Ni dolgo! Raz samostanskega griča so začeli res grmeti topiči, da se je treslo ozračje. Naznanjali so zmago tiste stranke, za katero je Anzelm izlival gnojnico po svojem bližnjem in zaradi katere je on postal tat dobrega imena.

Iz teh strelcev je odmeval po zgornji Savinski dolini glas: »Glejte jih politike v kuti, zlorabijo vero, čast in dobro ime svojega bližnjega samo zato, da bi

državljanstvo ali glede kojih so nastopile ali se zvedele okolnosti, ki smo jih opisali v točki C.

Vsak odlok politične oblasti, s katerim se volilni imenik na kak način spremeni, se mora naznaniti županu, da tudi ta popravi oni izvod imenika, ki ga hrani sam.

Glavne določbe za varstvo volilne svobode.

IV. Podkupovanje volilcev. Nasilstvo ali grožnje proti volilcem. Razširjanje lažljivih vesti. Druge važne določbe.

1. Podkupovanja

je tisti kriv, kdor kakemu volilcu ali pa tudi kaki tretji osebi namenoma kak premoženjski dobiček ponudi, da ali obljubi, da se ali volitve ne udeleži, ali pa da v gotovem smislu voli.

Kazen je strogi zapor od 1—6 mesecev; razen tega pa še premoženjski dobiček ali njega vrednost zapade ubožni blagajni občine.

Istega pregreška se zakrivi tudi, kdor z istim namenom zase ali pa za kako tretjo osebo tak dobiček zahteva, sprejme ali si obljubi da in zato obljubi, da se volitve ne udeleži, ali pa da bo za to v gotovem smislu volil.

2. Pogoščevanje volilcev.

Kdor volilcem na dan volitve v gostilnah ali na drugih javnih krajih jedi ali pijačo zastonj ali za navidezne cene da ali naroči, plača 100—200 kron krazni.

3. Nasilstvo proti volilcem.

Kdor s tem namenom, da bi volilec ali ne volil ali pa da bi v gotovem smislu volil, zoper volilca, ali pa kako njemu bližnjo osebo silo rabi, jima na telesu, svobodi, časti, premoženju, dohodkih, v poklicu ali poslu škodujejo ali s škodo grozi, ali pa kdor volilca ali njemu bližnjo osebo s prizadevanjem ali zagrožitvijo kaknega drugega, zanja občutljivega zla plaši — se kaznuje s strogim zaporom od 1—6 mesecev, v slučaju obtežljivih okolnosti s strogim zaporom do enega leta.

Iste kazni se ima bati, kdor na ravno opisani način kmalu po volitvah kakemu volilcu ali bližnji osebi zato škoduje, ker je volilec kljub vplivanju na njega nasprotno volil.

4. Razširjanje lažljivih vesti.

Kdor ob takem času, ko volilci ali del volilcev ne morejo več resnice poizvedeti, namenoma in javno raznaša neresnične vesti glede kraja ali časa volitve, glede odstopa kandidata ali glede kake druge okolnosti, ki bi znala na volilce tako vplivati, da se ali volitve vzdrže ali pa v gotovem smislu volijo — tak lažnjivi kljakec bo od enega tedna do treh mesecev sedel.

5. Pačenje volitev.

Zapor ali strogi zapor od 1—6 mesecev čaka tistega, ki bi namenoma

a) pri volitvi glasovanje ali izid glasovanja pačil;

Kostnati potnik udari ob mizo in reče slugi: Jaz ne vidim doktorja.

— Kako ga ne bi videli! Glejte ga, saj vam je pred očmi, odgovori natakar, kazaje na rdečkarja.

Tujec je začudeno zaznil in tako je sedel nekaj trenutkov, dokler se ni primaknil k pijanemu človeku...

— Prosim, jaz iščem dra. Š — — iča! reče razburjen.

— Jaz sem dr. Š — — ič, odgovori oni malomarno.

— Je-li mogoče? ... Je li ...

— Kaj je li mogoče! Jaz sem dr. Antonji Š — — ič ... E, glej Škuljana! Ti si to, Marko! je zavpil Toni in z velikim naporom volje se je naenkrat streznil in poljubil s prijateljem.

— Kako še kaj? Od kod prihajaš, človek, tako nenadno. Si-li zopet izgubil službo?

— Ne — ne — ne! se žuri Marko. Sestre so se mi omožile, pa sem dobil petnajst dni dopusta!

— Tako! Potem pa je dobro. Milo mi je, da te vidim. Si li že obedoval? Sedi, jej kaj.

— O Toni, brate ... več kakor brat, moj rešnik! — Marko je skoro začel plakati.

Prosim, ne daj se premagati, mu prigovarja zdravnik in gleda krvavo krog sebe. Li ne vidiš, kako se muzajo oni gadi? Li hočeš, da jim dam zadovoljščino s tem, da se razplakam? — Toni je zaključil s tem svoje vspodbujanje, vrgel klobuk na tla in si zakril lice z rokami.

Škuljan je opazil, kako se je Toniju počela barvati prej gosta črna brada in lasje.

b) glasovnico, ki se mu je za vpis kandidaturega imena izročila, proti naročilu izpolnil;

c) s ponarejeno ali pokvarjeno volilno legitimacijo volil, kljub temu da volilne pravice nima, ali ki bi za koga drugega volil brez njegovega dovoljenja.

6. Oviranje volitev.

Z zaporom od enega tedna do tri mesece se kaznujejo sledeča dejanja:

a) če si kdo namenoma zato, da bi kakemu volilcu volitev otežkočil ali preprečil, tuje legitimacije, glasovnice ali druge legitimacijske listine prilasti ali pridobi, ali njemu poverjene legitimacijske listine opravičenemu zadržuje, ali pa povzroči, da se take listine kaki drugi osebi izroči, nego tisti, ki je v njih imenovana;

b) če kdo z namenom, da bi na volitev v gotovem smislu vplival, uradno za volilca izdano glasovnico samovoljno izpolni in s tem prosto izvrševanje volilne pravice otežkoči;

c) če se komu z namenom, da ne bi volil, zabrani glasovnico oddati.

7. Neupravičeno izvrševanje volilne pravice.

Kdor pri kaki volitvi v nasprotju z obstoječimi predpisi namenoma za koga drugega, četudi z njegovim dovoljenjem voli, ali kdor povzroči ali dovoli, da kdo drugi namesto njega voli, se kaznuje z zaporom od 1 tedna do 3 mesecev.

8. Kršenje volilne tajnosti.

Kdor pri tajni volitvi s protipostavnim sredstvom poizve, kako je kak volilec glasoval, dobi en teden do tri mesece zopora.

9. Oviranje kandidature.

Z zaporom od 1—6 mesecev se končno kaznuje tudi tistega, ki bi zoper kakga kandidata silo rabil ali mu na telesu, svobodi, časti, premoženju ali dohodkih s tem namenom škodoval, da bi isti ne kandidiral ali pa svojo kandidaturo preklical.

10. Izguba volilne pravice vsled prekršitve te postave.

Kdor je bil radi enega zgoraj pod 1, 3, 5 in 6 navedenih dejanj kaznovan, izgubi, če se je tako pregrešil pri volitvah za državni ali deželni zbor, za 6 let volilno pravico za državni in deželni zbor ter za volitve v občinske in okrajne zastope.

Klerikalna lumparija.

Klerikalci so spoznali, da bo agitacija za »kmeta« Verstovška strašno težavna in zato so si z satansko hudobnostjo izmislili takoj v početku agitacije nesramno laž, da je bil njihov agitator od najetih pretepačev tepen.

Ta agitator je tisti širokoustni fantič Žebot, ki je zapustil svoj dom in domače zemljišče v Št. Iljski fari in se udinjal za hlapčka pri »Sl. Gospodarju« v Mariboru, da ga bojo pošiljali v agitacijo kot kmetskega govornika. Izdal je svoj kmetski poklic, in izvolil si je poklic šribarskega hujškača v klerikalni stranki. In ta človek naj slovenske kmete spravlja k stanovski zavesti.

— Moj Bog! — je šepnil pisar kakor sam za se, moj Bog, kaj se je z njim zgodilo, da ga nisem mogel prepoznati? Je li to moj Toni, je li to oni plemeniti mladenič, ki jih ima malo enakih naše Primorje ... Toni, mili brat, vedel sem za vse tvoje križe in težave, dasi nisi slutil tega.

— Pitju sem se udal, kakor moji stari, li ne? je nadaljeval Š — — ič, smejoč se bridko. To si hotel reči, bratec Škuljan?

— Nisem te mislil žaliti, ne, prej bi žalil Boga.

— Vem, vem! ... Pusti to, pa mi povej, zakaj nisi šel k meni na dom?

— Vprašal sem doma po tebi, ali moral sem semkaj za teboj. Sluga mi je kar povedal, da bodeš kmalu po obedu prišel, ker je taka tvoja navada.

In me li nisi mogel spoznati? vpraša zdravnik žalostno, ali videvši še večjo žalost na prijateljevem licu, popravi: — Pa res, človek se izpremeni čez dve, tri leta. Glej, tudi jaz tebe nisem poznal na prvi mah. Ni čudno. Pa pojdiva k meni!

Molčala sta in šla do obale, kjer se je Toni ustavil in gledal v razburkano morje. Škuljan je dolgo čakal, da pregovori prijatelj, a med tem ga je bojazljivo gledal s svojimi sivimi, odkritosrčnimi očmi, ki so želele prodreti v izmučeno prijateljevo dušo. Slednjič ga je hotel utolažiti.

— Cela Hrvatska je čutila trpljenje tvoje in tvojih tovarišev!

— Ah, za nje mi je bolj žal, nego za sebe, — odgovori Toni in povzdigne oči z valov, — štirje bodo trohneli v ječi še pet let, ostali pa dva ... ah, ne trgaj mi starih ran.

Ni čuda torej, da se je njegov shodek v nedeljo dne 29. maja pri Sv. Antonu na Pohorju popolnoma ponesrečil. Nič ni pomagalo, da je fant pridno pijačeval pri župniku Paniču in v dveh gostilnah, za njegov shodek in za njegovo vezanje otrob ni maral nihče. Fant je odšel k vlakcu, ki gre ob petih popoldne iz Vuhreda in je prikolovratil popolnoma zdrav na kolodvor. Le nesamostojnost njegovega nastopa je pokazala, da ima g. župnik Panič vendarle dobro vino.

Ker pa ni bilo nobenega uspeha, poročati je morala »Straža«, da je bil ta fant od »liberalcev« tepen in raztrgan. — Zdaj pa vprašamo, zakaj pa ta »mladi mož« ni nikomur v Vuhredu naznanil, da je bil napaden, zakaj se ni oglasil pri žandarmih, pri g. županu? Zakaj se ni dal preiskati, prišedši v Maribor, po zdravniku? — **Zahtevamo od sodišča, da se ta stvar natanko preišče in da se razširjevalec te vznemirjajoče vesti kaznuje.** Ali je morda ta mladi mož hodil tisti večer še po drugih potih in si tam raztrgal obleko?

Res pa je še nekaj. Gospod župnik Panič pa je bil tisti večer resnično v gostilni pri Pušniku od dveh poštenih kmetov oklofutan, kakor je zaslužil. Sveti mož se je namreč iz navdušenja do Žebota hudo napil, nato pa se je začel v gostilni z mirnimi kmeti prepirati in konec je bil občutek krepkih pohorskih pesti.

Torej z lažmi in pretepom so tudi to pot začeli agitirati za profesorja Vrstovška. Ali laž ima kratke noge in s pretepom nas ne boste ugnali niti župnik Panič niti Žebot.

Vi pošteni slovenski kmetje pa vidite, s kakšnimi sleparji imate opraviti, pokažite jim povsodi vrata in nastopite povsodi možato za slovenskega kmeta Kaca. — Proč s profesorjem; ta naj uči otroke latinsko in grško, naj maže še naprej lažnjive članke za »Stražo« in »Gospodarja«, a nas kmete naj pusti pri miru, on in njegovi izdajalci kmetskega stanu!

Prepis volilnih imenikov je za podrobno agitacijo življenskega pomena, zato je nujno potrebno, da se povsod imeniki prepisejo. Somišljeniki, agitatorji, storite to dolžnost, ki ste jo dolžni stranki in njenemu kandidatu!

Kdor je bil 6. maja t. l. 24 let star, je volilec. Tega dne so bile namreč volitve uradno razpisane. Opozarjamo na današnjo razpravo „kdo sme voliti?“

Preglejte volilne imenike! Ko so imeniki pravomočni, je prepozno vsako javkanje, da kdo ni vpisan kot volilec. Sedaj, ko so pri občinah imeniki razpoloženi, je čas, da se vsak pobriga, je-li vpisan ali ne. Naj služi kot svarilo sledeči vzgled: Pri zadnjih deželnozborskih volitvah je pridni naš agitator v občini Š. zaupal občinskemu uradu oziroma tajniku, da je imenik pravilno sestavil in ga ni šel gledat, ko je bil razpoložen. Ko je bil imenik pravomočen, je mož agitiral od osebe do osebe in pridobil najmanj 20 volilcev za našega kandidata. Na dan volitve pa se je izkazalo, da nobeden od teh ni bil vpisan v volilni imenik, dasi bi imeli pravico voliti. Pozor torej! Po toči zvoniti je prepozno!

— Ti nisi kriv! je zavpil Marko. Ti si iz vitežtva hotel, da si deležnik njihovega trpljenja. Z nekoliko besedami bi se bil lahko obranil, ali vendar si ostal raje šest mesecev v ječi in malo je manjkalo, da ti niso vzeli zdravniške diplome. To ve celi svet.

— Jaz sem se plašno udal, — pridene Toni in povesi oči ... Mesto da se v suženjstvu okrepim za novo borbo, kakor je treba človeku, sem obupal in se predal — madežu.

— Ne, to ni res! vzklikne Marko, ki je postal nekako zgovoren.

— Kaj si se predal! Vsak lahko razume, da si v nevolji in pri svoji veliki občutljivosti iskal zdravila v pijači, ali ni res, da bi ti še sužnjeval — vragu. Ti si še le počel živeti, star si 26 let, bodočnost je pred teboj. Postavi si ognjišče, oženi se!

Toni se je obrnil k Škuljanu ves blede kakor bi ga bila pogodila krogla.

— Ne dalje! Ne več!

— Kaj sem rekel? vpraša Marko uplašen. Se li je Jelici kaj zgodilo? Te je li pustila?

— Nesrečnik! — Toni je prijel Marka za ramena in ga je tresel.

— Oprosti, mili Toni!

— Nesrečnik, zakaj ne poizveduješ drugod? Čemu mučiš mene. Pa dobro, če že hočeš od mene izvedeti, naj bode. Jelica je zblaznela. Razumeš: zblaznela, je ponavljal, skoro v penah.

Konec prihodnjic.

Bivši predsednik klerikalne mladinske organizacije Žebot je vzgojen res v čisto klerikalnem duhu. V nedeljo je priporočal farovškega kandidata profesorja Verstovška pri Sv. Antonu na Pohorju. Že poročilo o shodu samem kaže vso lažljivost, katere se je Žebot navzel pri klerikalnih črnih generalih. Še bolj pa spričujejo to njegovo lastnost dejstvo, da je nafarijal svoje kruhodajalce v Mariboru, da je bil na potu od Sv. Antona v Vuhred tepen. **Seveda ni na stvari niti pičica resnice**, ampak gospodje v Mariboru rabijo kanone, da streljajo na nas. Čuvajo se naj, da se jim katera ne razleti in njih samih ne zmaže ob tla. Od Žebota smo pričakovali res več **poštenosti**, ne pa takega političnega falotstva.

Gnusni volilni boj je začel župnik Panič pri Sv. Antonu na Pohorju: Z lažmi o pristaših narodne stranke in z lažljivimi poročili o shodih. To je tisti župnik Panič, ki je znan vsled svoje treznosti po mnogih štajerskih farah, tisti Panič, ki se ga pogostilnah pri Sv. Antonu in v Vuhredu tako naleze, da govori **najbolj svinjske** stvari, da ljudje kar beže iz prostorov, kjer je on.

O hvaležnosti bi radi včasih nas pončevali klerikalci. Koliko je oni poznajo, kaže naslednji slučaj: zadnja „Straža“ je na najgnusnejši način napadla odličnega narodnjaka Pahernika iz Vuhreda ter ga celo dolži, da je on najel fante, ki so baje Žebota napadli. (Kakor na drugem mestu poročamo, je poročilo o tem napadu skozinsko izmišljeno, brez trohice resnice!) To je menda zahvala za to, da je bil Pahernik oni, ki je radevolje prihitel na pomoč domačemu župniku, ko si je ta v samomorilnem namenu prerezal žile, in ki je skoro celo noč asistiral zdravniku, ki je župniku rano šival in obvezal, ter ki je takoj poslal tudi svoj voz po zdravnika. Tako povračajo klerikalci krščanska dela usmiljenja!

Kako se pišejo klerikalna poročila o shodih. V Slovenjgradcu se je vršil predzadnjo nedeljo zapni shod Kmečke zveze, na katerem je bil proglašen g. dr. Verstovšek za klerikalnega državnob. kandidata. O shodu poročata „Straža“ in „Slov. Gosp.“ med drugim: „Shod je bil jako dobro obiskan. Vladovalo je na njem popolno soglasje, ki ga ni motila niti najmanjša nezadovoljnost. Ko je končno predsednik Schöndorfer vprašal navzoče, ali je kdo proti tej (Verstovškovi) kandidaturi, se ni nihče oglasil.“ Menda bode zadostovalo v ilustracijo tega poročila, ako povemo, da se je „shoda“ udeležilo 7 duhovnikov in 12 posvetnjakov. Tako se dela „ljudska volja“.

v Shodi in zborovalna svoboda. Opozarjamo nujno somišljenike, naj se pač udeležijo nasprotnih shodov in nam o njih poročajo, naj se pa varujejo na takih shodih vsakih nasilnosti, oziroma naj se po nasprotnikih ne dajo izzivati. Naše orožje naj bo stvarni boj zoper vsiljenega kandidata-profesorja, agitacija od osebe do osebe za kmečkega kandidata in zmaga mora biti na naši strani!

»Vse kaže navdušenje za našo stranko« piše »Sl. Gosp.« o volil. šancah klerikalcev v bivšem Ježovnikovem volilnem okraju. — No, mogoče za stranko, ker kmetje na podlagi duhovniških farbarij mislijo, da je »kmečka zveza« res njihova stranka. Ali kako navdušenje vlada za — profesorja Verstovška, dokazuje izjava najuglednejšega »klerikalnega« kmeta v slovenjgr. okraju, ki je odkrito izjavil, da gre za dobrega kmečkega kandidata in domačega človeka z navdušenjem v boj proti mariborskemu profesorju, ki se je naveličal poučevanja in bi rad igral dobro plačanega — kmečkega zastopnika.

»Navdušenje« za g. Verstovška mora biti zares „veliko“. To se vidi že iz poročil o njegovih shodih, ki so prežalostna limonada. Neki Rotovnik je pripovedoval na shodu v Legnu, da Nar. stranke — ni več. Tudi tolažba! Sploh se na Verstovških shodih govori le o — „liberalcih“ in pripoveduje o njih strašne stvari, o klerikalnem „delu“ za ljudstvo pa čisto molči. Naj bi Verstovšek povedal, kako so klerikalci oškodovali lesno trgovino, kako so se norčevali iz draginje, kako so speljali kmete na led s starostnim zavarovanjem, kako so pripomogli k novim davkom itd. To so zanimive stvari! No — pa bodemo mi prevzeli to hvaležno nalogo in pomagali pozabljenemu g. profesorju do spomina.

a **G. Ivana Kaca**, kmečkega protikandidata prof. Verstovšku, imenuje »Straža« posmehljivo »velelesotrčca in veleposestnika«. No — če je veleposesnik, »velelesotrčec« in še povrh župan domače občine, se vsaj kaže, da mož nekaj zna in premore. Na vsak način se mu ne mudi za — dijetami iz žepov davkoplačevalcev kakor gotovim drugim gospodom, kiso se naveličali profesure.

Volilno gibanje. Iz več krajev bivšega Ježovnikovega okraja smo dobili dopise, v katerih se izraža zadovoljnost, da napredna stranka kandidira g. Ivana Kaca, domačega kmečkega človeka. Razpoloženje za g. Kaca je kar najboljšje. — Somišljeniki, fantje, možje, povsod pridno na delo, posebno sedaj, ko bode treba pregledati volilne imenike in reklamirati izpuščene volilce. Natančna tozadevna navodila priobči „Narodni list“.

„Mučenik“ Žebot. „Straža“ piše o Žebotovem „napadu“ med drugim sledeče: „Podel način, po katerem (!) je bil napaden, je močno vplival na njegovo živčevje.“ Radi verjamemo: alkohol se baje rad loti živčevja, vsled česar človek prav lahko zgubi na strmih potih ravnotežje. Od mučeništva do — smešnosti je tudi samo en korak...

Iz Vuzenice nam poročajo, da se je tudi tam ponujal dr. Verstovšek v farovžu za bodočega branitelja »verskih svetinj«. Ali je gospod profesor celo — pozabil, da spada trg Vuzenica z okolico mestni celjski volilni skupini? Pa tega mu ne moremo skoro očitati, saj se je gotovo natančno podučil o razmerah v okraju. Zlasti se baje izborno razume na lesno trgovino. Celo boljše ko ljubljanski škof — in to je že nekaj, jeli?

Iz političnega sveta.

Črna gora bo ob priliki 50-letnice vladanja kneza Nikola proglašena za kraljevstvo.

Cesar potuje te dni po Bosni. Povsod je slavnostno sprejet. Poroča se, da se namerava proglasiti Bosno in Hercegovino za kraljevino.

Na Ogrskem so se 1. tm. pričele volitve v državni zbor. Po ogromni večini so doslej izvoljeni kandidati vlade. Košutovci so doživeli hud poraz.

Primanjkljaj v državnih blagajnah znaša že nič manj ko — 70 milijonov kron. Vkljub temu pa hoče vojni minister — 400 milijonov za armado in mornarico.

Beleške.

v Dopusti povodom žetve. Vojno ministerstvo je izdalo pred kratkim odredbe glede letošnjih vojaških dopustov za časa žetve. Na podlagi teh odredb je treba v obče dovoljevati žetvene dopuste: a) lastnikom ali najemnikom velikih kmetij in sinovom, vsakom ali vnukom lastnikov (najemnikov), ki nimajo polne pravice do udobnosti po § 34. v. z.; to je, ki nimajo pravice do zahteve, da se jih premesti v nadomestno rezervno; b) sinovi, svaki ali vnuki posestnikov malih ali srednjih kmetij; c) kmetijski delavci, s posebnim ozirom na one, ki so v zadnjem letu službe. Dopust se dovoljuje v obče za tri tedne. Moštvo je odpuščeno v civilni obleki, ter ima proti predložitvi izkaznice za žetveni dopust pravico do one znižane vozne cene, kakor vojaške osebe, ki ne potujejo službeno.

v „Štajerčev“ urednik Linhart — na nemških shodih! — Tisti Linhart, ki v „Štajercu“ slovenskim kmetom nasvetuje, naj pustijo politiko pri miru in naj se brigajo le za gospodarske zadeve, tisti Linhart hodi po nemških shodih ter hujska Nemce proti Slovincem. Tako je ta mož v nedeljo dne 23. majnika na zborovanju nemškega „šulferajna“ v St. Janžu v arveškem okraju nemške kmete navduševal za nemški jezik in za boj proti Slovincem! V „Štajercu“ pa farba naše nezavedne kmete, da dela za mir med Nemci in Slovinci. Hinavstvo!

v V pokoj je stopil stavbni svetnik pri štajerski namestniji inženir Viljem Butta.

Iz Gornjega grada je prestavljen kaplan Berk k Sv. Barbari v Halozah, kaplan Rabuza pa pride od Barbare v Gornji grad.

Binkoštna slavnosti ob priliki Schulvereinove 30 letnice v Gradcu so vrgle društvu 13 tisoč kron čistega dobička.

Narodna probuja in »Slovenski Gospodar«. — Ljubljanska »Sloga« je na podlagi verodostojnih izpovedb dokazala, da pri »Slov. Gosp.« ne sprejemajo več dopisov, ki imajo odločno narodno vsebino, pač pa z veliko slastjo ponatiskujejo napade drugih (nemških) listov na slovenske poslance, uradnike in učitelje. — Je sicer že dolgo znana reč, pa nič ne deno, če se našo javnost zopet spomni na njo. — »Sloga« ve tudi poročati, da vsi odločujoči gospodje v Mariboru niso zadovoljni s sedanjo skrajno surovo pisavo »Slov. Gosp.«.

Zgodovinsko društvo za Slov. Štajer priredi s sodelovanjem slovenskih narodnih mariborskih društev v nedeljo, dne 5. junija 1910 v veliki dvorani Narodnega doma veliko narodno slavnost v spomin stoletnice rojstva pesnika Stanka Vraza. Začetek ob 8. uri zvečer. Blagajna se odpre ob 7. uri zvečer (Ljudska knjižnica). Predprodaja vstopnic pri gosp. Fr. Burešu, urarju na Tegetthofovi cesti števil. 33 in na dan predstave zvečer od 7. ure naprej. Spored: 1. Iv. pl. Zajc: Ouvertura iz »Vražarica Boissyska«. 2. Šenoa: Stanku Vrazu. Deklamacija. 3. J. Leban: Molitev. Moški zbor čitalnični s spremljanjem pozavn. 4. Dr. Ilešič: Slavnostni govor. 5. V. Klaič:

»Pod prozorom«, besede Stanka Vraza. Moški zbor čitalnični. 6. Fučik: Slava cesarju! Marche triumphe. 7. Slava Stanku Vrazu! Živa slika iz Vrazove dobe v treh delih. I. del. Na žerovinskih dobrih v ranem jutru l. 1810. Osebe: Marjetica, Barbika, Anka, kmetka dekleta. Janez, Tine, Blaže, France, kosci. Vila Radomerka (genij slovenski). Prva spremljevalka (z motiko). Druga spremljevalka (z liro in prelom). Vila Ratoborka (genij hrvatski). Prva spremljevalka (s tamburico). Druga spremljevalka (z goslimi). II. del. V Zagrebu na Lj. Gajevem domu l. 1840—48. Osebe: Ilirci: Ljudevit Gaj, Stanko Vraz, dr. Kočvar, grof Draškovič, Babukič, Mažuranič, Rakovac, Ožegović, ban Jelačić, sluga. III. Na pesnikovem grobu l. 1910. Tableau. Jugoslovani časte spomin Stanka Vraza. V presledkih gled. igre svira orkester: »Stanko Vraz-koračnica« in V. Parmov »Intermezzo«.

Graški občinski svet proti slovenskim delavcem. Graški občinski svet se je dne 25. maja baval z nastavljanjem slovenskih delavcev in uslužbencev pri mestnih zavodih in podjetjih. Občinski svetnik vitez Artens je poročal, da se odslej ne sprejme noben slovenski delavec in uslužbenec v mestno službo. Pri mestni klavnici so se v poslednjem času odpustili razven enega vsi slovenski nastavljenici. Poročevalec je rekel: »Slovenski delavci so sicer izredno pridni, a ker navadno nočejo zatajiti svojega materinskega jezika, jih ne moremo več sprejemati.« Po Gradcu se širi tudi neka okrožnica, ki poziva graške Nemce, naj odpuste vse slovenske uslužbence. Graški Nemci morajo imeti velik strah pred Slovinci. Čudno se nam le zdi, da oblasti tako molče. Kaj bi se nam zgodilo v tem slučaju!

Drobne novice. Obstrelil se je v Radgoni minolo nedeljo po noči sedlarski pomočnik Eisenbichler. — Kroglija je šla skozi pljuča, vendar se bo najbrže posrečilo ohraniti Eisenbichlerja pri življenju. Vzrok temu činu je bilo to, da se je Eisenbichlerja oviralo pri neki ženitvi. — V Mariboru je prodal neki Dušel iz Gradca na Tržaški cesti kolo za 62 kron. Kupcu se je zdela stvar sumljiva in je prodajalca izročil policiji. Izkazalo se je, da je bilo kolo ukradeno. — V Kamenščaku pri Ljutomeru je zgorela hiša krojača Dolamiča. Žena je hotela še v zadnjem hipu nekaj rešiti; vsula se je pa na njo goreča streha in je dobila težke opekline. — Porotne obravnave v Mariboru se prične dne 13. junija. — Posestnik Satler iz Polenščaka je peljal minuli ponedeljek iz Haloz vino. Pri tem se je zvrnil nanj poln polovnjak in ga je tako zmečkal, da je bil pri priči mrtev. — Toča je napravila precej škode tudi po vinogradih v ljutomerski okolici.

Ljutomerski okraj.

1 Sv. Križ na Murskem polju. Svet vsestransko napreduje, tako tudi pri nas. Najprej smo se vozili s težkimi vozovi, potem s koleslji in zdaj že z biciklji in sicer vsi, mali in veliki, fantje in dekleta. Torej nam to, če imata razualca poštnih pošiljatev prevelik delokrog, ne dela nikakih sitnosti, ker dobita zdaj vsak po eno gosposodično iz vasi B., dobro vajeni na kolesu, za pomoč, in potem gotovo nobena korespondenca dolgo ne izostane. Samo če se dobro ne priučita, pa se naj ali prijavita uredništvu lista „Kikeriki“, ki potrebuje mnogo slik, ali pa hajd nazaj v pšenicno modriža trgat. Dobro srečo! — Klub kolesarjev!

Sv. Križ na Murskem polju. Nekaj časa sem vladajo pri nas čudne razmere. Vse bi rado kazalo oblast nad ljudstvom. Tudi naš gospod nadučitelj so postali sila mogočen klerikalni gospod. Pa zaradi tega jim še vseeno ni treba otrok imenovati ušivce, umazance itd. Ali so bili morda „oni“ kot otrok kakega barona sin? O župniku in njegovem stranišču ste itak že poročali. Gospoda, le bolj pametno in trezno. Tudi mi smo ljudje in imamo vsaj ravno tako, če ne večjo pravico v naši fari kakor vidva. Pa še na svidenje!

v Ljutomerske novice. Pretečeni teden je zasulo v Radoslavcih pri kopanju peska mladenko Antonijo Rep s Kamenščaka. Izkopali so jo mrtvo. — V Ljutomeru zida nek „Franz Holz, geprüfter u. konc. Maurermeister in Terbegofzen, St. Georgen a. d. Stainz“. To je žaljenje našega narodnega čuta. Ali temu gospodu ni znano, da prebiva v trgu več Slovencev kot Nemcev? Želimo, da spremeni ta napis na stavbišču vpok. nadučitelj, g. Kranjca. — Ko smo šli na Telovo s procesijo zagledal sem na oknu vstrie „Čitalnice“ velik šopek modriša. Ali gospa F., kot rojena Čehinja ne veste, da stem izzivate Slovence? — Naši mladi gospodje še kaj radi nemškutarijo; posebno čudno to doni v slov. družbi in na ulici. Kje je narodni ponos! Kaj pa, če bi že enkrat pretrgali občevanje z nemškimi gospodičnami? — Trgovski pomočnik pri g. Krainzu nosi modriš ter s tem kaže, da je rojen pristen Nemec slov. očeta s Kamenščaka in slov. matere iz Cvena. Kaj ne?

Celjski okraj.

c Občinske volitve v občini Celjske okolice delajo našim Nemcem in nemškutarjem mnogo preglavice. Za Nemce poteguje se seveda tudi ptujski „Štajerc“ ter kvasi nekaj o zmagi Nemcev ter Nemcem prijaznih kmetov! Zakaj pa nemškutarski „Štajerc“ vedno le piše o Nemcem prijaznih Slovencih, nikdar pa o Slovencem prijaznih Nemcih?! Zato ker Slovencem prijaznih Nemcev v Celju in okoliški občini sploh ni, ker bi Celjski nemci in nemškutarji vse Slovence najraje na kisli juhi pojedli! Pa ne bo šlo! Naši slovenski kmetje ne bodo šli nemškutarjem na limanice!

Celjska sokolska župa bo imela svojo župno tekmo dne 5. junija t. l. v Sokolskem domu v Celju. Treba je, da se snidejo tekmovalci celjske sokolske župe pred našo veliko slavnostjo, da premerijo svoje moči, da sebi in župnemu vodstvu podajo račun o svojem delu za priprave k »Celjskemu zletu«. Pridite vsa župna društva po svojih odposlancih, pridite bratje dovršeni po delu, da bo račun tem ugodnejši, slika domačega stanja celjske sokolske župe tem jasnejša. Res je, da so nekatera štajerska sokolska društva v silno slabih razmerah glede telovadnic in mnogo je mladih društev, ki še niso dovolj razvita, da bi se zamogla udeležiti težavne tekme, kljub temu pa upamo na časten uspeh. Zato bratje, krepko in vstrajno k zadnjim pripravam! Na zdar! Na svilenje! Odbor »Celjskega Sokola«.

Tekma celjske sokolske župe se prične točno ob 2. uri pop. v Sokolskem domu v Gaberju pri Celju. Tekmovalo se bo na drogu, bradlji, konju na šir, skok v višino in v prostih vajah. Po tekmi točno ob 5. uri pop. bo javna telovadba na vrtu Sokolskega doma, pri kateri bodo sodelovali vsi tekmovalci, pri prostih vajah pa bodo nastopila vsa v župi včlanjena društva. Nato bo ljudska veselica. — Vse prijatelje sokolstva opozarjamo na to prireditve, ter jih vabimo k obilni udeležbi.

Dijaški kuhinji v Celju daruje g. Peter Majdič 15 kron namesto venca umrlemu gosp. Valentinu Južna v Sv. Jurju ob Taboru.

Iz Petrovč. Dne 23. m. m. se je poročil v Petrovčah g. Vinko Kveder, trgovec v Žalcu, z gđ. Adelo Ziganovo. Čestitamo!

Iz Petrovč. Petrovska podružnica priredi v proslavo 25 letnice Ciril-Methodove družbe veliko ljudsko veselico in sicer v nedeljo dne 12. junija v Šantlunovi gostilni v Petrovčah. Natančen vspeled priobčimo prihodnjič. Sosedna društva se prosijo, da se pri svojih prireditvah blagovolijo ozirati na našo slavnost.

Iz Zidanega mosta se pritožuje nekdo v »Straži«, da je v restavraciji polno nemškega časopisja in »Südmärkinih« vžigalic in da mora restavrater v Nemčijo, ker izziva slovenske potnike. Čemu bi odšel in čemu bi stregel slov. gostom slovenski, ako celo drž. poslanec okraja, g. dr. Benkovič, govori in zahteva v restavraciji nemški.

c **Iz Vojnika.** Otroci tukajšnje slov. šole so si kupili pred več leti dve cerkveni banderi, za kateri so sami denar zbirali, seve s pomočjo svojih starišev, ki so jih pri tem podpirali; zastavi sta bili ena za dečke in ena za deklice. Iz neznanega vzroka pa zdaj pri cerkvenih slavnostih nosijo bandero za deklice učenke nemške šole, tudi take, ki so že izstopile iz te šole. Ne omenjati bi tega, a kaže, kako si Nemci vsako stvar skušajo prisvojiti. G. Cinglak kot katehet nemške šole nam bi to lahko pojasnil; mogoče je to celo sam odredil, misleč, da med našimi nemčurji ni liberalcev, o katerih svojim »ljudem« v bralne sobi tako rad pripoveduje. — Toliko za danes, če se bojo še pa v bodoče učenci nemške šole s pavovim perjem lišpali, še pride več. Več faranov.

c **Sv. Štefan pri Šmarju.** Piše se nam: Nedavno ste pisali, da je Urška namesto odgovora na „Hvaljen bodi Jezus Kristus!“ nahnulila neko dekle zaradi fantov. Poročam Vam, da je bil takrat Vaš dopisnik menda nalašč napačno poučen, da bi se lahko potem reklo: „Glejte, kako „Nar. List“ laže!“ Vse drugo pa, kar je „N. L.“ od nas prinesel, je bilo do pičice resnično, zato ne bi rad, da bi ostal le kak mali madež na listu! (Op. ur.: Tudi mi nimamo povoda ostati pri svojih trditvah, če se izkažejo kot neresnične, ter ravnotako ne naš dopisnik.)

c **Sv. Vid-Grobelno.** V zadnjem „Slov. Gosp.“ od dne 26. maja t. l. se je neki dopisnik na mojo osebo spraval in mi predbacival, da sem posilil župana bil. Jaz mu samo povem, da sem bil pravilno izvoljen in tudi od okr. okr. glavarstva potrjen. (Števila glasov so bila taka: 6-jaz, M 4, Z 1. in D 1 glas). Tudi mi očita, da sem si sam glas dal. Kako pa je sedajni župan Sivka napravil? Tudi on si je dal sam glas, tako tudi prvi svetovalec. Ta župan je bil le z žrebom izvoljen. To vendar kaže, da ni z večino glasov, ampak res posili. — Ker mi vedno komisarija in rekurze predbaciva, mu povem: če ne bo miru, mu bodem pustil po okr. sodniji dokazati, kdo ima prav? Naj mi dokaže kako nepopravilnost, ako ne, bodem ga pa jaz malo potipal. Le pokaži odkritosrčnost, ne pa zahrbtnost. Le resnica bode vedno na površju ostala, a laž ima kratke noge. — **Florijan Goleš**, gostilničar in kmet.

c **Št. Juri ob Taboru.** V „Slov. Gosp.“ v zadnji številki se napadajo že mrtvega g. Valentina Južna. Klerikalci še pred veličastvom smrti ne morejo pozabiti sovraštva do pokojnika. Da, da:

„ljubi svojega bližnjega itd.“. Kako lepo se to glasi! Klerikalec pa sovraži še preko groba! Sočutja od Vas nikakega ne potrebujemo, a vsaj toliko poštenosti bodite, da nam pokojnike v miru pustite! Najlepše osvetljuje Vaše krščenstvo to, da po Št. Jurju zabavljate, zakaj se je tudi učiteljstvo udeležilo pogreba. Hijene, sram vas bilo!

c **Št. Jurij ob Taboru.** Dolgo že nismo iz našega kraja poročali, in v tem času nagromadilo se je dosti gradiva. Ustanovil se je pri nas „prepotrebni“ čuk, ki pa smo ga kajpada krvavo pogrešali. Na veliko noč pri procesiji in na Telovo je nastopil. Bog daj norcem pamet in pijancem denar, pravi pregovor. Ljudstvo se je zgrajalo nad temi maškarami, tem bolj, ker se najdejo med temi tudi taki, kateri so vsakdajne obleke bolj potrebni. Oglejmo si drugo sliko! Na županskem stolu sedi človek zelo kratke pameti, ki pa se šteje za človeka. Požarna bramba mu je pravi trn v peti. Zaukazal je požarni brambi ojsterški, naj gasilno orodje spravi iz občinske shrambe, če ne, ga spravi on ven. Mož menda ne pozna paragrafa 31. deželnega zakona iz l. 1886., da ima občina skrbeti za požarno brambo, ne pa je metati na cesto. Kot župan in cerkveni ključar pa ne vidi čukov v cerkveni hiši, ki je last cele fare; čuki so brez vse koristi, a po njegovih mistih boljši ko gasilno društvo, ki je dostikrat bližnjemu v pomoč. Slepi župan vsled klapčevanja župniku tega ne vidi.

Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo zbora 9. junija t. l. ob 11. uri predpoldne v Št. Vidu pri Grobelnem po sledečem vspeledu: 1. Dopisi. 2. Skioptične slike, podava tov. Černe. 3. Konferenčna vprašanja: a) revizija učnih načrtov, govori tov. Flere. b) telesna vzgoja šolske mladine z ozirom na telovadbo, mladinske igre, govori tov. Stritar. 4. Slučajnosti. Odbor.

v Vlom in tatvina. V petek dopoldne, ko so imeli vojaki vaje na strelišču, je neki vojak vlomil v hišo posestnika R. Cafute, kjer ni bilo nikogar doma, in je odnesel 36 K ter uro in verižico. Neki finančar je videl vojaka, ko je splezal zopet skozi okno ven, in je tako dolgo čakal pri hiši, da se je gospodar vrnil.

v Iz Gotovelj. V nedeljo večer je v naši vasi pogorela Stamolova hiša z gospodarskim poslopjem vred. Uboga družina je prišla skoraj ob vse. Poslopje je bilo zavarovano le za mal znesek. Požarne brambe so bile zopet prav točne ter so odvrnile veliko nevarnost, ki je pretila sosednim poslopjem.

Pretep na Dobrni. Na Dobrni so se stopili v neki gostilni slovenski kmečki fantje z nemškimi delavci pri vodovodu. Pri tem jih je dobil neki kmečki fant Topolšek toliko po glavi, da so se mu pretresli možgani in je vsled tega umrl.

Iz Gornjega grada. V nedeljo, dne 5. junija 1910. se vrši v čitalniški dvorani II. gledališka predstava šolske mladine gornjegrajske. Natančni vspeled priobčimo pravočasno. Za danes le omenjamo, da bodo otroci zapeli dva venčka narodnih pesmi, uprizorili tri gledališke igre in sicer dramatičen prizor »Otročji glasovi v spomladi«, enodejanko »Najlepši godovni dar« in veseloigro v dveh dejanjih »V risu«. To igro je spisal učitelj Najžer v Središču in se je tam igrala prvič še le pred kratkim. Šaljiva igra bo gotovo zelo ugajala. Omeniti je tudi še »Nastop raznih stanov«, deklamacije več spomladanskih pesmi itd. Začetek veselice je točno ob 3. uri popoldne. Ker je čist dohodek namenjen v korist šolske mladine gornjegrajske, je želeli obilne udeležbe.

Iz Št. Pavla pri Preboldu. V nedeljo zjutraj je predaval g. pot. učitelj Goričan v šolskem poslopju o umnem gospodarstvu. Imeli smo tudi priložnost slišati svojega vrlega drž. posl. Frana Robieka, ki je kot predsednik žalske kmetijske podružnice sklical ta shod. Predaval je v poljudnih besedah o važnosti kmetijske družbe ter povdarjal potrebo stanovske kmečke organizacije. V velikem številu navzoči kmetovalci so izvajanjem obeh gospodov sledili z veliko pozornostjo ter jima živahno pritrjevali.

Iz Polzele. Mi pa ostanemo kakor smo bili, ene misli ene krvi — tako je vzkliknil neki kmetovalec na protestnem shodu proti schulvereinski šoli. Renica je, da smo tako kot smo bili, a biti hočemo še boljši. Vedno smo se v narodnem oziru živahno gibal, a sedaj, ko so si izmislili štirje Nemci atentat na našo last, hočemo biti še živejši, še čilejši se bomo gibal, da utrdimo narodno zavest in da ucepimo našemu ljudstvu pravo ljubav do svojega maternega jezika, do svoje rodne grude. Naša marljiva mladina se že zopet pripravlja za novo prireditve. Prvo nedeljo v juniju uprizori naša mladež — dve — zelo zanimivi in zabavni veseloigri. Opozarjamo slavno občinstvo že danes na to! V narodno ogroženih krajih je treba, da dado zavedni sosedni narodnim brambovcem veselja in poguma za delo s tem, da njih prireditve v obilnem številu posečajo! Torej 5. junija bo pri nas veselica!

Iz Griž. V neki številki »Straže« iz preteklega tedna je dopis iz Griž, da so »takozvani napredni razgrajči roparsko napadli« nekega mladeniča in da imajo ti razgrajči svoje ponočne shode v šolskem poslopju. Z ozirom na to izjavljam naslednje: 1. V šolskem poslopju ni nikakršnih ponočnih shodov ali shodov sploh, pač pa se vrše po večerih dvakrat na teden pevske vaje. 2. Se ni do zdaj pri nobeni vaji niti zinjilo o kaki politiki in še manj hujskalo. Da pa ima petje samo namen blažiti srca, je gospodu dopisniku gotovo znano. 3. Ni bil — kolikor sem mogel izvedeti — pri dotičnem pretepu noben fant, ki zahaja k pevskim vajam, kar je g. dopisnik najbrž tudi vedel. Gospoda dopisnika vabim, da se udeleži sam vsake pevske vaje ali pošlje poštenega zaupnika ter se tako prepriča, da jim je edini namen petje. Vse merodajne činitelje pa prosim, naj vplivajo šolo vred resno na to, da preneha obžalovanja vredna in nevarna napetost med grižko mladino, ki pa je pevske vaje niso zakrivila. Končno ob enem izjavljam, da nisem v nikakršni zvezi z dopisi iz Griž, ki v zadnjem času razburjajo duhove. — Ludovik Černež, šolski voditelj.

Iz Gomilkega. Jubilejna slavnost dne 22. maja t. l. v proslavo 100 letnega obstanka tukajšnje šole je kljub neugodnemu vremenu kaj lepo vspela. Že prejšnji večer so pokali topiči ter napovedovali celi okolici ta dan veselja in radosti. Šola si je nadela praznično obleko. Bogato so jo okitila dekleta iz Grajske vasi z zastavami, cveticami in zelenjem, dočim so gomilska dekleta slavnostni prostor spremenili v pravcati spomladanski hram, fantje pa priredili napise. Pred šolo se je blestel rek: »Pravo učenje da lepo vedenje, odpira stezico v srečno življenje«. Pred vhodom na slav. prostor pa se je nahajal napis: »Isker pozdrav našim blagim mladim ljubom«, na drugi strani pa v spomin bivšim učencem in učenkam: »O srečni časi, kje ste vi, preteklih mojih mladih dni, zastoj vas kliče zdaj nazaj, minil mi je detinstva raj.« Ob 10. uri predpoldne bila je slovesna zahvalna služba božja, pri kateri je braslovški g. dekan v lepem govoru in šoli prijaznem smislu razložil pomen jubileja. Ob 3. uri popoldne pa se je pričela šolska in ob enem ljudska veselica. Vovkov kozolec e bil kmahu dubkoma poln, dasi je največji v celom okolišu. Navzoči so bili poleg domačinov še gostje iz Braslovč, Vranskega, Polzele, Št. Pavla, Št. Jurja, Mozirja, Nazarij, Rečice itd.

Zal nam je, da nekateri odlični gostje, ki so zaradi silnega deževnega naliva nekoliko pozneje došli, sploh niso več mogli dobiti primernih prostorov. Dotični gospodje naj nam to blagohotno oprostite. — Najprej je nastopila šolska mladina ter deklamirala in potem zapela več 3-glasnih za šolo pripravnih narodnih pesmic »Mladini«, »Veseli majnik«, »Veseli pastir«, »Rožici« tako ubrano in z občutkom, da se jej je vse občinstvo divilo. Potem je šolski voditelj v spominskem govoru očrtal delovanje šole v poučnem in vzgojevalnem oziru. Omenil je, da šteje tukajšnja šola med svoje bivše učence lepo število mož, ki zavzemajo danes ugledna mesta v človeški družbi. Svoje temeljno znanje so si tu pridobili 4 duhovniki, 2 zdravnik, 5 c. kr. uradnikov, 4 učitelji in obilica nadebudnega dijaštva. Tudi ni danes v vsem gomilskem okolišu odraslega človeka-domačina, ki bi ne bil vsaj nekoliko večš čitanju, pisanju in računanju. Govornik je podal zgodovinske črtice o postanku in razvitku tukajšnje šole. Ustanovil jo je leta 1810 tačasni tukajšnji g. kurat Andrej Juh, ki je pozneje postal prošt v Dobrli vasi na Koroškem. Izposloval je namreč v to svrhu potrebno podporo deloma iz verskega zaklada, deloma od soneškega graščaka Antona pl. Ruhenthala. Vsled tega so se tudi občani odločili za stavbo posebnega šolskega poslopja. Kot prvi posvetni učitelj je bil tu nameščen g. Lovrenc Paznik, doma iz Št. Kancijana na Koroškem. Deloval je tu celih 50 let. Bil je vnet za svoj poklic ter si je znal pridobiti ljubezen svojih soobčanov. Bil je dober šolnik, dokler mu niso opešale telesne moči. Imel je celo iz tujih fara otroke na hrani, da so se tu šolali. Leta 1865 se je preselil v večnost. Njegovi bivši učenci so mu postavili kamenit nagrobni spomenik z napisom: »Tu v pravičnosti njih mnogo ste podučevali, da bi se tam med rajskim zvezdam radovali«. Po njegovej smrti je jela šola izgubljati svoj dober sloves. Krivo je bilo temu pogosto menjavanje učiteljskega osebja. V naslednjih 10 letih službovalo je tu namreč zaporedoma 7 učiteljev. Še le g. Ivan Reich je vztrajal dalj na svojem mestu. On je preosnoval šolo v smislu nove šolske postave, da je prišla v njej materinščina do polne veljave. Vsled tega so se učni uspehi boljšali in šola je jela polagoma, a dosledno napredovati. Leta 1887 se je razširila v dvorazrednico. Leta 1892 je dospel tačasni šolski voditelj na svoje mesto. Za njegove dobe je pridobila šola šolski in sadni vrt ter se opremila s potrebnim telovadnim orodjem. L. 1903 pa se je razširila v trirazrednico. Ob tej priliki se je šolsko poslopje popolnoma prenovilo in po higijeničnih predpisih uredilo. Poskrbelo se je tudi za potrebe bodočnosti. Tako je šola dosegla sedanjostopnjo svojega razvika. Naposled se je govornik zahvalil vsem činiteljem, ki so — bodisi duševno, bodisi gmotno — kaj pripomogli k procvitanju šole ter zaklical presvetlemu cesarju kot najvišjemu pokrovitelju taiste trikratni »slava«. Vse občinstvo se je temu pozivu burno odzvalo, šolska mladina pa je namdušeno zapela A. Kosijevo »Molitev za cesarja«. Potem se je s šolsko mladino uprizoril igrokaz »Star vojak in njegova rejenka« iz I. Tomšičeve zbirke. Vsi nastopajoči so igrali tako gladko, sigurno in izrazito, da so marskateremu poslušalcu stopile solze v oči. Vsa čast tukajšnjima gđ. učiteljicama, ki

stopila zopet šolska mladina s štirimi pevskimi točsta jih tako izborna izvežbali. — Po igrokazu je nakami in sicer »Veselo dekle«, »Kukavica«, »Želja«, in »Spomlad«, ki so vsemu občinstvu jako ugajale. Zato je vsakokrat odlikovalo mlade pevce z burnim ploskanjem. — Pri veselici je sodelovala šentpavelska godba na pihala pod vodstvom gosp. učitelja Schmieda. Tudi ta je v splošno zadovoljnost rešila svojo nalogo. — Po dognanem sporedu se je šolska mladina zdatno pogostila ter potem razšla. Drugi udeležniki pa so se radovali še nadalje ter oživljali spomine na svojo srečno mladost. Tako je ta slavnost popolnoma dosegla svoj namen, vneti ljudstvo za šolo in mu nekako predočiti njen pomen in njene zasluge za ljudsko izobrazbo. Kot trajen spomin na to slavnost pa bode ostal jubilejski šolski sklad v podporo tukajšnji revni šolski mladini, ki bode po njej morda narasel na 1.000 K (tisoč kron).

Umrli je v Bočni pri Gornjem gradu zasebnik Gregor Potokar, oče župnika Gregorja Potokarja istotam. Bolehal je dolgo. Pogreb je bil včeraj.

Umrli je v Šmarju pri Jelšah dne 31. t. m. ob 4. uri popoldne po dolgi in mučni bolezni v 37. letu starosti g. Anton Štupica, trgovec in posestnik tamkaj. Bil je idealno zaveden narodnjak, kakor je takih le malo; v javnem življenju sicer ni mnogo nastopal, vendar so ga soobčani čislali in spoštovali, čemur dokaz je, da je bil občinski odbornik v Šmarju, podnačelnik požarne brambe itd. Bil je vesten, pošten in soliden narodni trgovec, neumnorno delaven pri razširjanju in povečanju svojih podjetij, blag mož in skrben oče svojih otrok. Včeraj se je vršil veličasten pogreb.

Iz Št. Pavla pri Preboldu. Umrli je v ponedeljek popoldan naš obče spoštovani g. župnik Miha Plešnik. Mož je bil blaga duša ter je prepuščal politiko svojim kaplanom. N. v m. p.!

Iz Št. Pavla pri Preboldu. Županom je enoglasno izvoljen g. Franc Cilenšek. S tem so naši napredni odborniki zopet pokazali, kako zelo cenijo tega vrlega moža, ki zna vkljub svojemu trdnemu verskemu prepričanju misliti s svojimi možgani in se ne da komandirati od izvestnih gospodov, ki ga hočejo v zadnjem času pridobiti — z napajanjem.

Iz Št. Pavla pri Preboldu. V nedeljo popoldne je priredil tukajšnji gledališki odbor Ciril in Metodove podružnice gledališko predstavo, ki je moralno in gmotno nad vse pričakovanje lepo uspela; igralo se je spretno, obisk je bil krasen. Slava našemu neumornemu narodnemu delavcu, našemu prvomestniku J. Vidicu! Mladina, vzami si požrtvovalno delavnost tega starčka za vzgled!

„Celjska sokolska župa“. Ministerstvo za notranje stvari je vzelo prijavo ustahovitve „Celjske sokolske župe“ na znanje in se bo vrnil sedaj v kratkem ustanovni občni zbor.

Iz Braslovč. Službi se je odpovedala gospdč. učiteljica Meglič, ki se bo poročila z živinozdravnikom Lampretom.

Iz Št. Jurja ob Taboru. Za župnika Zdolška je kupil njegov velik prijatelj, tukajšnji kramar Franc Krašovec Plaskanovo hišo in posestvo za okroglih 20.000 K. Kakor se kaže, ni izključeno, da dobimo v Šent Jur kloster. Da se pa ljudstvo pripravi za njega, so se poklicali za terek, sredo in četrtek — misijonarji in to sedaj ob največjem delu. — Si pač nboga šentjurska fara, ker imaš župnika, da mu ga ni para.

Klerikalna lumparija v Petrovčah. Odkar sta pozvala »Slov. Gosp.« in »Straža« petrovške klerikalce, osobito klerikalno mladino, na najneizprosnejši boj proti »liberalcem«, odkar je začel rogoviliti naš novi kaplan, znani dobrnski Schreiner, od tistega časa pri nas ni več miru, ampak je strankarska strast in zagrizenost pripelala na vrhunec. Javno na cesti se napadajo ljudje naprednega mišljenja s strani čukovskega naraščaja s »prokleti liberalci«, mlad 17letni klerikalni smrkovec si drzne v službi se nahajajočega učitelja titulirati s »ti proklete liberalce« itd. itd. Podivjanost narašča, ljudstvo bega vedno bolj in bolj — in v ves ta ogenj še prilivajo kaplani, v prvi vrsti znani petelin Schreiner, olja ter tako požar širijo in večajo. Zdi se, da je škof na komando dr. Koršca poslal Schreinerja v Zalec, da v družbi z Jančičem iz Št. Petra kroti te »proklete« savinske liberalce. Vse mogoče počenjajo klerikalci, da bi izpodkopali ugled in poštenje naših somišljenikov, poslušujejo se sredstev, ki bi se jih sramoval najzabitejši pobal in v kaki gorski vasi, saj: namen posvečuje sredstva. Po občinskih volitvah so namazali hiše nekaterih klerikalcev, potem pa vpili: glejte, liberalci so to napravili, doli z liberalci itd. 29. m. m. so imeli pri Jelovškem veselico. V soboto po noči je pa neki zločinec vdrl v njihovo sobo in razrezal zastor ter povzročil druge poškodbe. Po zvršitvi veselice so nastopili razni govorniki in sumničili in javno hujskali proti pristašem narodne stranke, češ da so oni to povzročili in škodo napravili. Kaplan Schreiner je v svojem govoru jav-

no hujskal ljudstvo proti narodni stranki s tem, da je dolžil pristaše narodne stranke tega dejanja. **Mi zahtevamo najodločnejše, da se krivca polzve in naj se vse stori, da se nesramnež izroči sodnji.** Obsojamo odločno taka dejanja in bomo jih obsojali, tudi če bi se izkazalo, da je res kdo izmed naših bil tako zaslepljen, da je dejanje zakrivil. **Ravnatoko odločno pa zavračamo podlo sumničenje, da je dejanje povzročilo vodstvo tukajšnje strankine organizacije.** Naj se torej — ponavljamo to odločno zahtevo! — krivca izsledi in se napravi enkrat za vselej konec takemu nesramnemu postopanju. Prašali bi le, če ni morda krivec neki pristaš klerikalne stranke, ki je bil izključen iz klerikalne stranke? Na vsak način, naj si bo tako ali tako, zahtevamo, da se izsledi zločinec. Kaplana Schreinerja in druge pa opozarjamo in opominjamo, naj ne zaostrijo razmer še bolj, ker nočemo postati soodgovorni za dogodke, ki znajo nastati vsled njih neprimerno podlega hujskanja. Pomni naj kaplan Schreiner, da Savinska dolina še dolgo ni Dobrna in naj si potem uravna svoje postopanje, da mu ne bo kedaj žal. Poštenega boja se ne strašimo, zahrbtnost in intrige pa ne bodo nikdar naše orožje. Pač pa bomo vsakogar, ki bi se drznil nastopati proti našim pristašem še v naprej s takimi sumničenji, brezobzirno izročili sodnji.

V Vzor klerikalnega narodnjaka je župan Rehar iz Velike Pirešice. Nedavno je imel neko pravdo. Najel si je za zagovornika znanega prijatelja Slovencev dr. Zangerja, pri obravnavi je izpovedoval skozinsko nemško in ko je bil poklican za pričo tudi njegov oče, je slavni klerikalni župan poučil sodnijo, da „mein Vater kann auch deutsch!“ Slava klerikalni narodni zavednosti, trikrat slava!

V Stekel pes. V petek so ustrelili v Celju 6 mesečnega psa g. A. Serdoča, poslovođa Južnost. kamnoseške zadrge, ker je bil najbrže stekel.

Izpit za poštnega uradnega vodjo je napravil c. kr. poštni oficijal v Celju, g. Fr. Natek z izvrstnim uspehom. Častitamo!

Osebnost. Na Vranskem se naseli kot praktični in zobozdravnik med. dr. Edvard Šerko iz ugledne rodbine Šerko-Obreza iz Cerknice, ki je nedavno položil pred graško komisijo fizikatni izpit. Kakor smo že poročali, se preseli zdajni zdravnik na Vranskem gosp. dr. Rihard Karba v Kamnik!

Ptujski okraj.

p Od Sv. Lovrenca na Dravskem polju. Dva klerikalna poštenjaka sta pri nas kmeta Anton Mlakar in Miha Mustafa v Župečji vasi — prvi brat, drugi svak kanonika dr. Mlakarja v Mariboru. Ta možakarja šla sta — bojda po naročilu župnika Ozmeča — na dan po Piojevi slavnosti na Ptujski gori k znanemu nemškutarju Repi mu častitati na njegovem možatem nastopu in mu izrekat svoje ogorčenje nad postopanjem župana Topolovca, ki je dal „kmeta“ (!) Repo radi nevarnega hujskanja zapreti. „Narodnemu Dnevniku“, ki je to notico prinesel, poslala sta možakarja popravek, da ni res, kar je pisal omenjeni list. Sedaj pa, ko je „Narodni Dnevnik“ navedel priče za svojo trditev, pa sta zlezla klerikalna možakarja pod klop in molčita kakor grob. Prav klerikalno! Župnik Ozmeč je lahko na svoje „Re-pijance“ ponosen!

v C. kr. pošta v Ormožu. Dohajajo nam pritožbe, da dobivajo naročniki „Nar. lista“ v Litmerku list še le v ponedeljek. Prosimo gospo poštarico, da to stvar uredi, če ne, se bomo obrnili na višje mesto.

Srečno pot! Znani oskrbnik Flucher je dobil mesto vodje v tovarni za konzerve „Styria“ v Liebenau-u pri Gradcu. Ormoški heilovci so mu priredili odhodnico, na kateri so povdarjali njegove zasluge za okoliško nemškutarijo in mu želeli srečno pot. Se tudi mi pridružimo!

„Ich lasse sie zappeln!“ ali duhovniško obnašanje proti ljudstvu. 31. m. m. se je vršila pred okrožno sodnijo v Mariboru obravnava, ki je jasno izkazala, kako nekteri župniki z ljudstvom postopajo. Pri Sv. Bolfenku pri Središču, kjer je župnik znani Zdravec, je prišla ena cerkvena pevka v blagoslovljene odnošaje z orglarjem. Tamošnji mladeniči so zato na božič pevkam zabranili pristop na kor. To je orglarja ujezilo, da je pustil orgljanje in šel. Župan Ivan Plohl je pa šel na sam božič k župniku ter ga obvestil, da je ljudstvo zelo nevoljno, da zdaj ni orglarja, ter mu je priporočal novega orglarja. Župnik je sledil besedam Plohla, toda novi orglar je orgljal dvakrat ali trikrat, potem pa ne več, ker ga župnik ni maral. Zopet so bili Bolfenčani brez orglarja, dokler ni našel župnik Zdravec nekega Čurina, ki zna orgljati. Tega je najel župnik, da je orgljal ob delavnikih, če je župnik imel plačano mašo, ob nedeljah pa ni pustil orgljati, ker je takrat maša za farane, ki ni posebej plačana. V nedeljo, 16. januarja se zopet ni orgljalo pri maši za farane. Ljudstvo je

bilo ogorčeno, zlasti ker se je izvedelo, da drugoga dne 17. januarja na praznik sv. Antona namerava Čurin po naročilu župnika orgljati, dočim se je v nedeljo to opustilo. Če danes nisi orgljal, pa še jutri ni treba, je dejal župan Plohl Čurinu. Na dan sv. Antona po pridigi je Čurin pritisnil na orglje, toda Franc Lihtenvalner in Vinko Štampar sta stopila na tlačnik meha in orglje so utihnile. Zato je državni pravdnik obtožil Lihtenvalnerja in Štamparja pregreška zoper javni mir, češ, da sta z nespodobnim vedenjem vzbudila pohujšanje vernikov. Župan Plohl je bil tožen, da je Lihtenvalnerja nahujskal. Župnik je pri razpravi moral svoje postopanje pripoznati. Na vprašanje sodnika, zakaj v nedeljo ne pusti faranom pete maše z orgljanjem, je pa župnik Zdravec izustil znamenite in značilne besede: »Ich lasse sie halt zappeln« ali z drugimi besedami, da župljanom kljubuje in jih draži. Obtožene je zagovarjal odvetnik dr. V. Kukovec iz Celja, ki je predlagal, da se še zaslišijo daljne priče. Razprava se je zato preložila. O izidu še poročamo. Toliko je pa gotovo, da je župnik kriv, da se morajo ubogi kmetje zagovarjati pred sodnijo, ker so se potegovali — za dostojno božjo službo. Tako daleč smo že! Geslo naše duhovščine nasproti vernikom je pa postalo torej »ich lasse sie zappeln!«.

Iz Središča. Šolska veselica. Prav ste imeli, gospod urednik, ko ste trdili nedavno v svojem cenjenem listu, da so šolske veselice v Središču vedno nekaj izbornega in glasno dokazujejo napredek naroda ter marljivost vodstva in učiteljstva. To je pokazala v polni meri tudi šolska veselica, ki se je vršila na binkoštni ponedeljek. Na sporedu je bilo petje in sicer »Kosova gostija«. Narodna. Zbor s spremljevanjem harmonija, potem »Veseli hribček«. Venček 3glasnih napevov znane narodne pesmi »En hribček bom kupil«. Obe točki je priredil domači nadučitelj g. A. Kosi. Posebno pozornost je vzbudila prva pesem, ker so z njo nastopili najmanjši šolarji, takozvani »prvarji«. Ta pesem je nekaj posebnega, prikupna melodija, šaljivo, pristno narodno besedilo — vse se lepo strinja. Prolog je govorila učenka I. razreda Tončka Kosi, jasno in razločno. Med petjem te pesmi smo opazili marsikatero rosno oko starišev, ki so zagledali na odru svojega ljubljénčka. Veseli hribček so peli otroci najvišje stopnje. Kaka razlika med glasovi! Prej eno-, sedaj triglasno, prej šibki, nežni, sedaj že bolj razviti, polni glasovi. Zdelo se nam je, kakor pri velikem koncertu, ko za milozvnečim mešaním zborom nastopi krepek moški zbor. Petje je spremljal na harmoniju prireditelj pesmi sam g. nadučitelj A. Kosi. Moje mnenje je, da bode zlasti »Kosova gostija« napravila po šolah mnogo efekta, ako jo g. nadučitelj prilično objavi. Po petju sta prišli na vrsto gledališki igra g. učitelja I. Najžerja 1. »Poboljšal se je! 2. pa »V risu«. Dozdeva se mi, da sta to njegova prvenca, a dozdeva se mi tudi, dasi nisem strokovnjak, da je glede obeh g. avtorju le častitati. Za mladino nimamo mnogo izbire v igrah, a otroci neizmerno radi uprizorjajo razne igrokaze, le vodstva je treba. Obe Najžerjevi igri sta vzgojevalne vsebine, zlasti pa prva kaj lepo pojasnjuje resnico, da Bog prej ali slej kaznuje otroka, ki stika za ptico, njim gnezdeca razdira in mladiče pokončuje. »V risu« slika g. avtor v šaljivi obliki nespametno vražo, ki se je ohranila tu in tam še do današnjega dne, da namreč hudobec prinese človeku denar, ako se odpravi o polnoči na križpot, ter tam zaznamva krog. Naj g. Najžer igrici priobči, da se tako z njima okoristijo tudi druge šole. Diletanti — učenci — so storili svojo dolžnost, zlasti v prvi igri Tine, v drugi pa Peter. Ta deček (bil je v obeh igrah isti) je kakor prirojen za igralca, in prav malo se mu je poznalo, da je učeneec ljudske šole. Ponosni smo, da imamo na zavodu tako delavne, pa tudi sposobne učiteljske moči in želimo, da nastopijo s šolsko mladino še večkrat, četudi bode za šolski harmonij potrební denar bržkone že skoraj nabran.

Iz Središča. Pri občinskih volitvah dne 24. maja so bili izvoljeni v občinski odbor trga Središča sami napredno misleči slovenski možje in sicer gg. Josip Sinko, Jakob Zdravec, Jak. Klemenčič, Ivan Kolarič, Jurij Polanec, Franc Lukačič, Franc Škorjanec, Franc Horvat, Jožef Zidarič, Jakob Jurjaševič, Matjaž Kanič in Srečko Horvat. Dosedanji dolgoletni, za trg mnogo zaslužni obč. svetovalec g. I. Kovečar je kandidaturu zaradi bolezni odklonil. Prepričani smo, da bode novi občinski odbor deloval v blagor trga in naroda istotako vneto in uspešno kakor doslej. Središka trška občina ni le ena najbolj slovenskih in narodno najdoslednejših občin na Sp. Štajerskem temveč tudi med najtrdnjejšimi oporami naše stranke. Živel novi občinski odbor!

V Ptuj je bil povožen 4letni sinček grajskega vratarja in mizarja Nerata. Oče je v Gosposki ulici govoril z nekim prijateljem in ni pazil na fantka, kateri je ležal ravno pred kočijo g. Jenče čez cesto. Kočijaž je z vso silo zadržal konje, a je bilo že prepozno; voz je šel čez fantka, ki je na glavi in desni roki težko ranjen.

Surovo ravnanje z živino. 27. maja sta gnala svinjski trgovec s Hajdina A. Jeza in neki Mikša kravo proti Ptuj, katera je bila že tri dni na potu in je bila zelo slaba. Blizu orožniške vojaš-

nice v Ptuj se je živinče vsled slabosti zgrudilo. Jeza je žival obdelaval z bičem in čevlji, da bi jo spravil na noge; Mikša, kupec živali, ga je še k temu vzpodbujal. Konečno je došel policaj, ki je oba naznanil zaradi trpinčenja živali; kravo so pa spravili v bližnjo gostilno in jo tam nakrmili.

Iz Rogaške Slatine nam pišejo: V soboto, dne 25. majnika se je vsula okoli 11. ure dop. silna, celo uro trajajoča toča na vzhodni del nadžupnije Sv. Križ tik Rog. Slatine. Objednem je bila huda nevihta z groznim nalivom. Škoda v katastralnih občinah Tržišče. Sv. Križ in Brestovec je ogromna. Kar ni uničila toča — katera je tla popolnoma pobelila in obležala pod kapi celih 24 ur — je uničil silen naliv. Voda je po hribovitih zemljiščih odplavila rahlo zemljo in posula nižje ležeče travnike. Škoda znaša nad 100 tisoč kron. Nevihta se je valila potem proti jugu na Hrvaško. Ljudstvo je obupano!

Slovenjegraški okraj.

Iz Šmartna ob Paki nam je poslal g. župan Pirtovšek velikanski dopis, ki ga imenuje popravek. Seveda ga ne moremo priobčiti, ker nikakor ne odgovarja zakonitim predpisom.

Iz Slovenjgradca. Umrli je na Telovo zjutraj poštarjeva soproga gospa Alojzija Kastelic, roj. Karmarš, stara 35 let. — Za kancelista k okr. glavarstvu pride narednik Krajnc s kadetnice v Liebenau pri Gradcu.

Obesil se je na Telovo v Marnbergu štiri-desetletni hlapec marnberškega župana in deželnega poslanca Langerja.

Brežiški okraj.

K železniški nesreči pri Brežicah. Izdihnil so trije ljudje kot žrtve zanikarnosti. Pa ni še zadosti. Sedaj je na vrsti še četrta žrtev, to je žena, ki bi imela zapore pravočasno zapreti. Res je sicer, da je neposredno ona kriva te nesreče, a za veliko večje-ga krivca smatramo upravo južne železnice, da celo edinega krivca, kajti od nje je odvisno, ali ima vestno izvršujoče osebje ali ne. Prvič ženska že sama ob sebi ni za tako naporno nočno delo. Južna železnica se pač zadovolji z ženskami, ker so cenejše. Drugo možko osebje tudi ni najboljšo, saj tudi ne more biti, če se ga nastavlja kot zidarja, ne pa kot izkušenega in izprašanega čuvaja. Sploh je na tej madžarski progi vse spuflano. Stroji slabi kakor kavini mlinčki, kar je krivo polževe vožnje do Zagreba. Prosilo se je opetovano za zvezo z brzovlakom med Zidanim mostom in Zagrebom, a ni mogoče ugoditi, ker je tir preslab. Tir sam bi še bil, a leži na trhli podlagi. Poleg omenjene nesreče se zna zgoditi še katera druga, da bo vlak obstal sredi vožnje poti a ne na križišču s cesto. Revež si, če se spozabiš in pogledaš med vožnjo skozi okno. Naenkrat imaš polne oči premoga. Zvečer je sicer lepo videti, kako ta zmaj bruha ogenj, ki leti v iskrah vse naokrog, a ne samo lepo, tudi zelo nevarno. Pred leti se je na ta način vžgalo celo poslopje imovitega kmeta v Rigoncih. Železnica mu je sicer nekaj povrnila, a ob velikih sodnijskih stroških in mnogobrojnih komisijah. Cenilo pa se je vsak ogorek. Nekdaj imovit kmet, je sedaj revež, ki se ne more opomoči. Naposled pa surovost s strani madžaronskega vlakovega osebja. Vse to spada indirektno k železniški nesreči v vasi Zakot. Če bo treba, povemo še več!

Mariborski okraj.

Volitve v lenarški okrajni zastop. Volitve v lenarški okrajni zastop se vrše v naslednjem redu: 1. Za skupino veleposestev v četrtek, dne 16. junija ob 10. uri dopoldne v prostorih okr. zastopa pri Sv. Lenartu. 2. Za skupino trgov v petek, dne 17. junija ob 10. uri dopoldne v obč. pisarnama pri Sv. Trojici in Sv. Lenartu v Slov. gor. 3. Za skupino kmečkih občin v soboto, dne 18. junija ob 10. uri dopoldne v prostorih okr. zastopa pri Sv. Lenartu v Slov. gor. Veleposestvo voli 8 članov, trg Sv. Lenart 11, trg Sv. Trojica 3 člane in kmečke občine 12 članov. Upati je, da ostane lenarški okr. zastop tudi za nadalje v slovenskih rokah.

V Od Sv. Jakoba v Slov. gor. Dne 27. in 28. tm. so se vršile pri nas občinske volitve. Na celi črti so zmagali slovenski možje; nemčurjem je odklenkalo za vedno.

V Uradni dnevi c. kr. marib. okr. glavarstva se vršijo v četrtek dne 2. junija v Slov. Bistrici, v torek dne 7. junija v Peklu in v četr-

tek dne 9. junija pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah.

V Grozna nesreča v občini Lobnici pri Rušah. Desetletni deček Jakob Robnik, sinček znane veleposestnice Ivane Robnik, je včeraj v nedeljo popoldne za šalo pomeril z nabasano puško na pastirja, 15 letnega Martina Repoluska. Puška se vproži in strel zadene pastirja v trebuh. Umrli je še isto noč. Deček J. Robnik se je vsled strahu skrival vso noč. Danes so ga našli. Nesrečnim staršem naše iskreno sočutje!

V Kaj se je zgodilo z njim? V Mariboru so našli 29. maja zvečer na ulici ležati 61 letnega posestnika Justineka iz Slivnice. Ker se je izkazalo, da je močno pijan, so ga zapeljali v policijski zapor, kjer je še tisto noč umrl. Ko so ga preiskali, so našli eno rebro zlomljeno. S stvarjo se ukvarja državno pravdnistvo.

Iz Pesnice. Avguštin Gaube, težak na Pesnici, je ponesrečil dne 23. majnika pri nalaganju drv v Zg. Sv. Kungoti. Deblo mu je na nogo padlo in mu strlo desno nogo.

Od St. Jakoba v Slov. gor. V nedeljo, dne 22. t. m. zvečer so se v Trojnerjevi krčmi pod vejo v Šentjakobskem dolu pivci nekaj sprli. Pri tej priložnosti je Franc Reisman, posestniški sin v Vukovskem dolu, 46 letnega kočarja Lovrenca Krušnika z roko po ustih udaril. Ko se je nato Krušnik odpravil na pot proti domu, je priletel Reisman za njim in ga je brez vsakega vzroka z nožem v desno ramo globoko ranil. Krušnik je šel v torek v Maribor, da tam naznani hudodelca sodniji, a je pri okrajnem glavarstvu skupaj padel in ga je rešilni voz odpeljal v bolnišnico.

Iz Ciglenc pri Slov. Bistrici. Katarina Križanec, kočarica v Ciglencih, je pred nekimi dnevi po neprevidnosti padla iz hleva na tla in si pri tem prizadela globoko rano na desnem zgornjem stegnu. Težko ranjeno so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Slovenci v tujini.

Ljudsko štetje v Ameriki. Dne 15. aprila se je pričel uradni popis prebivalstva Združenih držav. — Za popis so imenovani popisovalci ali enumeratorji, ki nosijo znak z naisom »United States Census, 1910«. Med enumeratorji v Jolietu je tudi Slovenec gosp. Frank L. Knez. Vsak hišni gospodar, trgovec, tovarnar itd. dobi te dni veliko polo papirja, na kateri so natisnjena razna vprašanja glede števila članov v družini ali gospodarstvu oziroma gospodinjstvu, ali glede števila zaposlencev v delavnici, tovarni ali prodajalni. Ameriški slovenski listi prijavljajo ob tej priliki ta-le oklic: »Vsak Slovenec naj na vprašanje o narodnosti in materinskem jeziku odgovori edino!e »Slovenian«, kar znači: Slovence sem, slovenske narodnosti in slovenski je moj materni jezik. Besedica »Austrian« naj vam pri tem na misel ne pride, nikar še, da bi jo kdo izpregovoril: kajti potem bi bil vštet med avstrijske Nemce — in to bi bila največja sramota za vsakega Slovence, da bi s svojo osebo pomnožil število fistelega naroda, ki tako kruto zatira naše brate in sestre v stari domovini. Vsakdo pazi in glej, da bo s svojo osebo in vsemi svojci obojega spola pomnožil število Slovencev v Ameriki, tako da se bomo lahko postavili pred Stricem Samom v svojim številom. Čim več nas naštejejo pri tem urad. popisu prebivalstva, v tem lepši luči bo videti naša slovenska zavednost, naša slovenska čast. Zatorej, pozor! Vsakdo naj po svoje pripomore, da se vsak Slovenec in vsaka Slovenka vsepovsod po Združenih državah o tej prelepi in prevažni priliki izkaže celega moža oziroma celo ženó svojega slovenskega rodu. »Biti slovenske krvi, biti Slovenceu ponos« — vsepovsod in vsikdar!«

Vestnik

„Zveze slovenske napredne mladine“.

Iz Gorice nam piše slovenski mladenič: Ko sem bil o Veliki noči na dopustu doma v lepem slovenskem Štajerskem, sem videl, kako se je marsikaj spremenilo. Imel sem nekoliko prijateljev, s katerimi sem prej po klerikalnih shodih hodil, med temi so bili tudi duhovniki, ki so me šuntali, kaj naj govorim in kako naj agitiram (n. pr. pri državnozbornskih volitvah). Marsikateri vinar sem dal iz svojega žepa, da sem šel na kakšno zborovanje; dobival sem vedno pisma iz raznih krajev, naj pridem in pridem. In jaz sem šel. Sedaj pa, ko sem bil doma na dopustu, me ni nobeden prijatelj ne duhovnik pogledal. Šel sem obiskat nekega kaplana, a bil je prestavljen, in našel sem tam drugega. Ko pridem notri, me ni drugo prašal, nego po kaj sem prišel, in začel je z menoj govoriti kot s kakim otrokom. Rekel mi je, da duhovni-

ki ne poznajo nobene izobrazbe (to je rest!). Vidite, dragi prijatelji, tako se bo tudi z vami godilo, ko pojedete k vojakom. Zdaj so prijazni z vami in vas šuntajo in beračijo pri vas, da bi jim delali štafažo v klerikalnih društvih in kar še imajo, ko boste pa vojaki, vas še p-ogledali ne bodo in namesto, da bi vas podpirali, pa se vas bodo izogibali, ko pa bodete domov prišli od vojakov, vas bodo zopet hoteli imeti za svoje namene, da bi jim delali proti napredni stranki. Drugo leto, ko pridem domov, se bom že vedel ravnati, da ne bom več za klerikalne zapeljivce ljudstva deloval, ampak za izobrazbo in napredek. Veliko bi vam še lahko pisal, pa za danes dovolj.

Razne novosti.

Proti škofu. Prebivalstvo v Millitellu na Siciliji je nagnalo svojega škofa od slovesne službe božje iz cerkve in ga zasledovalo do njegove palače. Pravijo, da je vzel iz cerkve prastare relikvije in poveril cerkveni denar.

V Pri vsakem gospodarstvu se pripeti, da se pri različnih opravilih kdo rani; v takih slučajih se svetuje iste varovati pred vnetjem in nesnago. V ta namen je pametno, si izbrati tako sredstvo, katero hladi rane, olajša bolečine in je za zaceljenje primerno. Znano pražko mazilo, iz lekarne B. Fragner-ja, ckr. dvornega dobavitelja v Pragi, katero se dobi skoraj v vseh domačih lekarnah, vsebuje vse imenovane lastnosti in se dobi v vseh tukajšnjih lekarnah. — Glej inserat!

Izborne so

Pekate, to se priznava a le tedaj, ako so pravilno pripravljene. Naroči si vsaka kuharica in gospodinja kuharsko knjigo, ki jo dobi pri Prvi kranjski tovarni testenin v Il. Bistrici.

155 42-2

Učenca ali vajenca

iz poštene hiše, s primerno šolsko izobrazbo, sprejme v svojo trgovino z različnim blagom in deželnimi pridelki

Maks Robič v Središču.

Najboljše se dobi le pri nas!

Zelo ugoden nakup 40 metrov ostankov.

145 15-1

Cefir, voile, flanele in drugo pralno blago, zelo lepo, sortirano, v dolgosti 1—8 m razpošilja po poštne povzetju za 18 kron franko dobroznana razpošiljalnica

V. J. Havliček a bratr v Podebradech (Česko.)

Od ostankov se vzorci ne razpošiljajo. — Vzorce modnega blaga in manufakture z nizkimi cenami razpošiljamo franko.

Po mrčesih

so se že pogostokrat neznatne ranitve izcimile v zelo hude rane. Zato moramo iste zakriti s primernim sredstvom.

☉ Že 40 let se je izkazalo mečilno ☉ vlačno mazilo, takozvano praško domače mazilo kot zanesljivo sredstvo za obvezo. To obvaruje rane, olajšuje vnetja in bolečine, hladi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan.

1 pušica 70 vin. Proti predplačilu K 3-16 se pošljejo 4 pušice, za 7 K pa deset pušic poštne prosto na vsako postajo avstr.-ogrske monarhije

Pozor na ime izdelka, izdelovalca, ceno in varstveno znamko. Pristno je po 70 v.

Glavna zaloga

B. Fragner, c. in kr. dvorni dobavitelj

lekarna „Pri črnem orlu“

Praga, Mala strana, vopel Nerudove ulice št. 203.

Zaloga v lekarnah Av.-Ogrske.

Pluge, brane,

peronospora - brizgalnice in vse poljedelske stroje, žične mreže in umetna gnojila priporoča po najnižjih cenah trgovina z železnino „Merkur“, P. Majdič, Celje.

Lepa hiša

v trgu, pripravna za vsako obrt, v prometnem kraju blizu tovarne in cerkve se proda pod ugodnimi pogoji. — Natančna pojasnila daje Antonija Pernat vulgo Pihler na Muti pri Marnbergu (Štajersko). 150 3-1

Čebelarjem

naznanjam, da sem vpeljal v svoji trgovini tudi vse za čebelarstvo potrebno orodje. Naročila izvršujem točno.

Veletrgovina z železnino
'Merkur', P. Majdič, Celje.

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje:

1 kg sivoga, dobrega, puljenega 2 K. boljšega 2 K 40 h; prima pol-belega 2 K 80 h; belega 4 K; belega, puhastega 5 K 10 h; 1 kg velečinega, snežnobelega, puljenega 6 K 40 h; 8 K; 1 kg puha, sivoga 6 K; 7 K; belega, finega 10 K, najfinejši drsni puh 12 K. — Kdor vzame 5 kg, dobi franko.

Zgotovljene postelje

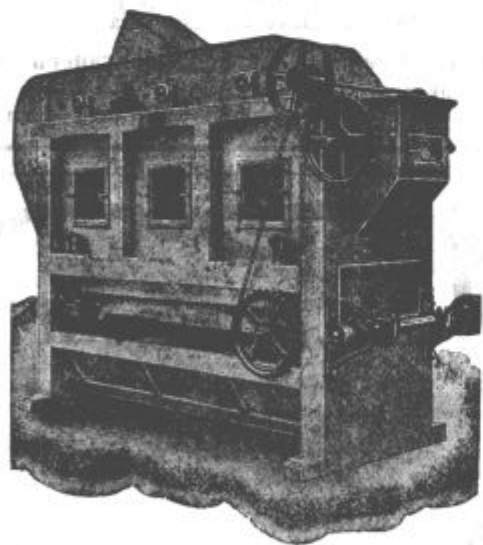
iz gostonitega rdečega, moorega, belega ali rumenega nan-kinga, pernice, 180 cm dolga, 116 cm široka. z 2 zglavniki, vsak 80 cm dolg, 58 cm širok, napoljen z novim, sivim, jako stanovitnim puhastim posteljnim perjem 16 K; napol puh 26 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; zglavniki 2 K, 3 K 50 h, 4 K. Razpošiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je vzeti nazaj ali zamenjati franko. Za neugajoče se povrne denar. — Cenovnik zastoj in franko. 59 25-18

S. Benisch, Deschenitz, šte. 199, Šumava, Češko.

JOS. ČRETNIK

izdelovatelj umetnih mlinov in žag, kakor tudi mlinov za rabo na roko, z gepljem, vodno in parno silo v Št. Jurju ob juž. žel.

Krasne reference!

Krasne reference!

Izdelujem načrte, proračune in prošnje za stavbena dovoljenja brezplačno.

Zahvala.

Tem potom izrekamo iskreno zahvalo za obile dokaze iskrenega sožalja povodom smrti našega dragega in dobrega soproga, očeta in zeta gospoda

Valentina Južna veleposestnika

vsem prijateljem in znancem, ki so v takoobilnem številu prihiteli od blizu in daleč k spremitvi dragega pokojnika k večnemu počitku.

Posebno se zahvaljujemo za udeležbo pri pogrebu: veleč. duhovščini za sprevod, zastopnikom c. kr. sodnije, c. kr. davkarije, c. kr. notarijata, c. kr. žandarmerije in c. kr. finančne straže na Vranskem, požarni brambi iz Kaple in Ojstrške vasi, domačim gg. učiteljem in šolski mladini.

Istotako se zahvaljujemo državnemu poslancu g. Franjo Robleku za — mesto venca — občinskim ubogim darovanih 20 kron, naprednim občinskim odbornikom, sl. hranilnici in posojilnici v Št. Jurju ob Taboru in vsem drugim za prekrasne vence.

Obenem obžalujemo pisavo „Slov. Gospodarja“, kateri niti umrlemu ne prizanese, ter smatramo dopisnika kakor imenovani časopis za zelo nizkotna in perfidna.

Obitelj Plavšak - Južna.

297 —11

Šubičeva slika

Franceta Prešerna

ter Groharjev

∴ Primož Trubar ∴

v okvirju ali brez okvirja se dobijo v **Zvezni trgovini v Celju**. Velika zaloga najrazličnejših svetlih in modernih slik. Portreti slavnih pisateljev, muzikov itd. Ceniki na zahtevo franko.

Iv. Jax & sin, Ljubljana

336 52-1

Dunajska cesta šte. 17

Priporočata svojo bogato zalogo

šivalnih strojev

za rodbino in obrt.

Pisalni stroji „Adler“.

Vozna kolesa.

Ceniki zastoj in franko.

Poštna hran. račun št. 54.366.

— Telefon št. 48. —

Najboljša prilika za sigurno štedenje je plodonosno nalaganje gotovine pri denarnih zavodih, ki nudijo najugodnejše pogoje.

„LASTNI DOM“

Pisarna je v Celju, Rotovške ulice št. 12

Uradije se vsak dan razen nedelj in praznikov od 8.—12. ure dopoldne.

sprejema hranilne vloge od vsakega, je član zadruga ali ne, na tekoči račun ali na hranilne (vložne) knjižice in jih obrestuje letno po

Hranilne knjižice drugih denarnih zavodov sprejema kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo. — Rentni davek plačuje zadruga in ga ne odteguje vlagateljem tako da dobijo na leto celih 5 K od naloženih 100 K. — Posojila daje proti 6% obrestovanju na osebni kredit, proti zastavljenju vrednotic, dragocenosti ali nepremičnin na menice ali dolžna pisma. — Odplačuje se na račun glavnice in obresti v mesečnih ali v posebej dogovorjenih četrt — oziroma polletnih obrokih

pet od sto (5%)

Občinsko gospodarstvo v okoliški občini celjski in v mestu Celju.

Občina okolica Celje je ena največjih občin na Štajerskem. Po številu prebivalstva in davčni moči selahko meri s katerikoli trgov. Za Slovence ima ta občina največjo važnost. Kajti občinsko ozemlje obdaja mesto Celje v zaključnem krogu tako, da mora vsak, kdor hoče priti iz Celja, stopiti na tla okoliške občine.

Pred kakimi tridesetimi leti so gospodarili v okoliški občini Nemci in slovenski, pod vplivom celjskih Nemcev stoječi možje. Gospodarstvo je bilo za takratne čase slabo. Slovenci so izprevideli, da morajo dobiti občino v svoje roke, ako hočejo dopustiti, da bi se z občinskim denarjem gospodarilo po volji nemških Celjanov, ter so z združenimi močmi dosegli v najkrajšem času popoln uspeh. Najprej je prišel v slovenske roke tretji razred, pozneje drugi in prvi. Oni slovenski možje, ki so bili svoj čas za odborniki voljeni iz tretjega razreda in so morali sedeti z Nemci skupaj pri občinski mizi, so priče, kako je takrat nemška večina gospodarila, kako je takrat ta večina Slovence in kmete sploh zasramovala in zasmehovala in bi lahko mnogo povedali o tem, kako so takozvani »deutschfremdlich« kmetje morali plesati po taktu celjske gospode.

Tistih za Slovence in okoliške kmete sramotnih dni je bilo torej pred kakimi petindvajsetimi leti konec. Slovenski in neodvisni možje so gospodarili v občini in mora se reči, da so gospodarili varčno in dobro. Občinsko premoženje v drugih kmečkih občinah, posebno premoženje mesta celjskega je padalo. Mesto Celje in druge občine v bližini so se zadolževale in govorilo se, da so n. pr. dolgov mesta celjskega dosegli med tem časom visokost treh milijonov, kar gotovo ne govori za to, da bi bilo v mestu Celju dobro gospodarstvo. V občini okolica Celje so pa zavedni in neodvisni kmetje in odborniki občinsko premoženje ne zmanjšali, ampak povečali, tako, da je naraslo na okoli 90.000 K.

Ako se pomisli, da so se med tem časom, kar so imeli Slovenci občino v rokah, izdatki podvojili vsled visokih potrebščin za šolo in ubožce, dalje da se je med tem časom vse močno podražilo, dalje da je postalo posipavanje cest, gradnja mostov itd. dražja, da so se naravno povišali stroški za zdravstvo in policijo, potem se moramo naravnost čuditi, da je občinski odbor sploh mogel občinsko premoženje povečati. Da se je to zgodilo, to daje slovenskemu občinskemu gospodarstvu najlepše spričevalo.

Neki članek se v »vahtarici« zadira nad tem, da ima občina okolica Celje petdesetodstotno doklado in pravi, da se nikjer ne pozna porabe te doklade. To je licemerstvo in navadna zahrbtna laž neznanega dopisnika. Vprašam: kdo je kupil pokopališče, kdo zidal v Gaberju hišo, kdo ustanovil in deloma pokrival stroške za otroški vrtec, kdo je poskrboval v Gaberju, Zavodni in na Bregu potrebno razsvetljavo, kdo je tu pa tam — kjer je kazala najnujnejša potreba, popravljaj ceste, kdo je poskrbel za redarja in orožniško patruljo v Gaberju, kdo je plačeval za deško in dekliško šolo, kdo je skrbel za ubožce, ktere dan na dan tovarne občini naprtijo na rame? — Ni vsega tega storila občina? Občinski zastop pa je vzlic tem velikim potrebam izhajal s 50% doklado. Ako bi imeli Nemci občino v rokah, bi gotovo bile danes doklade že nad 60%. Le pogledimo v celjskem mestu doklade. Ako zračunimo doklade na direktne davke z doklado na najemnino in vodarino, dobimo 61%. Na vžitinski davek je naložila mestna občina celjska 60% doklado. Rad bi videl obrtnike, posebno gostilničarje, rad bi videl hišne posestnike, ki bi si v teh razmerah želeli priti pod mestno gospodarstvo ali pa ki bi želeli, da pridejo v okoliški občini Nemci zopet na gospodstvo. Vprašal bi rajši neznanega vahtaričnega dopisnika, kako z 61% in 3 milijoni dolgov gospodarji mestna občina? Naj mi povejo celjski gospodje, zakaj ne kanalizirajo Vrtno ulice, Karolinke ceste, Schillerjeve ulice, Poljske ulice itd., ako ravno bi morali v teh ulicah kanalizacijo izpeljati, posebno že zaradi vodovoda! Naj mi povejo celjski gospodje, zakaj podpira celjsko mesto z denarjem celjskih davkoplačevalcev Südmarche in Schulvereine, zakaj nastavlja toliko uradnikov, kontrolorjev, muzikantov? Naj mi povejo celjski gospodje, zakaj podpirajo zadolženi »Nemški dom«? Tukaj pometajte, gospodje — in glejte, kako bode pasivna svoja podjetja, svoj Waldhaus in svoje pasivne hiše spravili v red! Tukaj pogledajte, okoliški občani, kako se ne sme gospodariti! — Glede ostalih »vahtaričnih« napadov in sumničenj pa se bomo že še pomenili.

† Božidar Dedič.

Smrtna kosa je pobrala zopet moža, ki je mnogo mnogo storil za probujo našega ljudstva, zlasti prebivalstva v gornjegrajskem okraju. Pokojnik je 38 let učiteljeval in kot tak ni samo poučeval mladino, temveč je tudi isto in ljudstvo vzgajal, napeljeval k umnemu gospodarstvu in k poštenosti. Zaplakala ni le vsa bočka fara, temveč prebivalstvo daleč na okoli se je razžalostilo, ko se je na binkoštno nedeljo jutraj raznesla vest: »Nocoj ponoči je preminul g. Dedič.«

Pa kako bi tudi ne napolnila žalost src prebivalstva? Saj so skoro vsi hodili k njemu v šolo. In vsem se je milo storilo, ko so zvedeli, da njih bivšega blagega učitelja ni več. Drugi pa so ga itak tudi poznali

kot priljubljenega družabnika in dobrega prijatelja. To je pokazal tudi pogreb na binkoštni pondeljek popoldne. Takega pogreba še ni bilo v Bočni in ga tudi ne bo. Okoli 1500 ljudi iz domače fare, iz vse zadreške doline, zlasti iz Gornjegrađa in Šmartnega — nadalje iz Ksaverija, Rečice itd. je spremilo nepozabnega g. Dediča na zadnji poti. Pred hišo žalosti — pokojnik je stanoval v prejšnjem šolskem poslopju, kjer je deloval nad 30 let, ki se mu je tako priljubilo, da je hotel uživati svoj pokoj v njej — se je zbralo ob pol 4. uri nebroj občinstva. Prišle so razun domačega gasilnega društva — kateremu je bil ustanovnik, še požarne brambe iz Gornjegrađa, Ksaverija, Ljubnega in Rečice. Mem pogrebci je bilo skoraj polnoštevilno okrajno učiteljsvo, nadalje mnogo inteligence iz Gornjegrađa, Mozirja itd. Pogreb je vodil domači župnik v spremstvu šmartinskega župnika in enega frančiškana. Prvi so korakali otroci — deklice belo oblečene z žalnimi trakmi opasane, nadalje zastopniki društev itd. Pred hišo žalosti je zapel domači pevski zbor pomnožen s pevci gornjegrajskega pevskega društva in pevcev iz Rečice in Mozirja pesem »Blagor mu!« Domači naučitelj, naslednik Dedičev, g. Bizjak se je poslovil od pokojnika z besedami: Velečeni navzoči! Silno žalostna je vest, katera se je raznesla po domači Zadrečki in sosednji Savinjski dolini. Prišli ste oddaljeni in snidli smo se domači, da k zadnjemu počitku spremimo moža, kateri je neumorno deloval v šoli in izven nje ter vzgojil dva rodova. In da znate, predragi občani, ceniti duševno delo vašega pokojnega gospoda učitelja, ste to dejansko pokazali še v njegovem življenju in to dokazuje tudi globoka žalost, katera se vam danes čita raz vaše obraze. — Preblagi gospod naučitelj! Zbrani smo pred hišo, v kateri si neutrudljivo poučeval nežno mladino nad 30 let. Tu stojimo ob tvojem mrtvem truplu, katerega duh gotovo že vživa večno plačilo onkraj groba. So tukaj tvoji tovariši, prijatelji in znanci in nežna mladina, katero si očetovsko ljubil in jo tako lepo učil. Tužnim srcem se poslavljamo danes od tebe vsi, želeč tvojemu izmučenemu truplu sladkega pokoja, duši tvoji pa zaslužene večnega plačila! Na svidenje nad zvezdami! Po cerkvenem opravilu vil se je pogreb iz grička v nižino na pokopališče. Ob grobu je govoril v imenu učiteljskega nagrobno g. Ig. Šijanec iz Gornjegrađa. Iz njegovega lepega nagovora posnemamo sledeče životopisne črtice g. Božidarja Dediča: Tam za goro Oljko v prijaznem Šent Andražu je tekla zibelka pokojnemu Dediču l. 1847. Kot deček je bil bistre glave, zato je sklenil njegov oče, da bo dal sinčka v šolo. Ker pa v Št. Andražu in tudi v okolici takrat ni bilo nobene šole, peljal ga je oče v Celje. Učil se je pridno in je po dokončanih študijah nastopil svojo prvo službo kot učitelj. Učiteljeval je od 1872—1874 na privatni šoli v Št. Andražu nad Polzelo, 1874—1875 v Sv. Ilju pod Turjakom, 1875—1879 v Gornjemgradu in od 1879—1910 v Bočni. Lansko leto smo slavili tridesetletnico njegovega službovanja v Bočni. Bolezen ga je prisilila, da je stopil v pokoj, ki ga je užival komaj pol leta. Kruta smrt je prehitro prestrigla nit njegovega življenja. Kot učitelj je bil na svojem mestu, to vemo vsi. To pričajo tudi mnoge pohvale od višjih šolskih oblasti. Dedičeva šola je bila na najboljšem glasu. Ni pa samo poučeval kot učitelj mladine v raznih vednostih, ampak je bil vzgojitelj, kateri je otroke vedel uspešno in ljubeznjivo voditi k plemenitosti. Ali ni se omejeval le na šolsko sobo, on je stopil med narod, med ljudstvo in povsod je vedel prav svetovati, povsod je poučeval. Znano mu je bilo, da mora razumen mož, vedeželjen mladenič, vsaka žena in krepostna mladenka napredovati z duhom časa, da mora čitati knjige in časopise, zato je ustanovil v zvezi z drugimi vaščani »Kmetijsko bralno društvo«, katero se je pod njegovim duševnim vodstvom lepo razvilo. Vedoč, kolike važnosti so gasilna društva, je delal na ustanovitvi Požarne brambe in jo tudi dosegel. Bočani so vedeli za njegovo delavnost, zato so ga izvolili v občinski odbor, kjer je bil dolgo dobo let eden najodličnejših in najvestnejših mož. Da so mu pokazali še za življenja svojo naklonjenost in pripoznanje velikih njegovih zaslug, so mu dali l. 1904. največjo čast, katero mora dati občina: častno občanstvo. Pa tudi »Kmetijsko bralno društvo« ga je izvolilo svojim častnim članom. Dedič je z ljudmi občeval z odkritosrčnostjo in ljubeznivostjo; rad je lajšal človeško trpljenje, kjer je le mogel z besedo, še rajši pa z dejanjem. Tolažil je žalostne, pomagal bolnikom — usmiljenost in dobrohotnost ste ga dale. Geslo mu je bilo:

»Odpri srce, odpri roke,
Otiraj bratovske solze,
Sirotam olajšuj gorje.«

Toda pri vsem tem se je ravnal po reku: »Levica naj ne ve, kaj desnica da.« Posebno rad je podpiral uboge dijake, ter je z njimi često delil svoj skromen dohodek. Dedič pa je bil tudi skoz in skoz idealno stanovsko zaveden. Prispeval je rad k učiteljskim organizacijam, bil je zvest član istih. Ko se je ustanovilo pred dvaindvajsetimi leti tuokraj učiteljsko društvo, je bil Dedič med ustanovitelji in od istega časa do svoje prerane smrti ga je naše društvo prištevalo k najzvestejšim članom. Kakor sem omenil, vedel je ceniti stanovsko organizacijo in je z radostjo zasledoval lepo razvijajoče se delovanje Zveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev iz »Zveze slovenskih učiteljev in učiteljic na Štajerskem.« Da kratko ponovim: Dedič je bil vzor moža, značajan, čist kot biser, trden kakor skala,

piement kakor zlato, delaven kot čebela. On ni poznal hinavstva, še manj pa zlobe in podlosti — bil je odkrit značaj, kreposten mož. — Hvala Božidarju Dediču!

Solze v očeh navzočnikov so dokazovale, kako iz srca vseh je g. Šijanec govoril. Otroci in ženske so glasno plakali. Nato je stopil k odprtemu grobu g. Peter Ručigaj, trgovec v Bočni, da se poslovi v imenu Bočanov od svojega umrlega soobčana. Govoril je sledeče:

Cenjeni navzoči! Ko stojimo ob odprtem grobu moža, katerega smo ljubili, katerega smo spoštovali, nam trga žalost srce, ker nas je on ljubil; deloval je približno 30 let med nami z energijo svoje dobre duše za povzdigo šolstva, kmetijstva, sadjarstva in javnega napredka. Pot njegova je bila trdno načrtana, Bogu, kar je božjega, cesarju, kar je cesarjevega, in narodu, kar je narodovega. V hvaležnost so mu dali, kar občani dati morejo, izvolili smo ga za častnega občana in častnega člana Kmet. bral. društva. In danes, zdi se nam, da grobovi tulijo, da nam hočejo vzeti dobrega moža, katerega se bode cela bočka fara vedno s spoštovanjem spominjala. Torej dragi gospod Dedič, mirno počivajte poleg svojih sofaranov, rahla vam bodi zemlja bočka, katero ste tako ljubili, rahla vam zemlja slovenska, katera vas bode krila. Mir vaši dobri duši! Na svidenje nad zvezdami!

Zapeli so pevci in sicer: »Nad zvezdami«. Besede govornikov in nagrobnih pesmi so globoko gahnile vse pogrebce. Tiho so odhajali iz pokopališča. Omeniti je še, da je bilo ob krsti tudi več vencev in sicer z napisi:

Zadnji pozdrav gornjegrajsko učit. društvo.

Kmetijsko bralno društvo Bočna.

Na svidenje nad zvezdami. (Od g. I. Purnata.)

Svojemu učitelju — hvaležna dekleta.

Zadnji pozdrav od bočkih fantov.

Šolska mladina svojemu učitelju.

Zadnji pozdrav od žalujočih učencev iz Otoka.

Dragi pokojnik! Žalujemo za teboj, tvoja dela ostanejo. Vzgojil si narod, značajan in pošten! Deloval si mirno brez hrupa, a toliko bolj vestno in dosledno. — Bodi ti zemljica lahka!

Gospodarski paberki.

Važno za čebelarstvo. Neki posestnik v ljubljanski okolici se je pritožil na občinski odbor, da so ga sosedove čebele opikale, ko je kopal v bližini sosedovega čebelnjaka krompir. Občinski odbor je pri komisijskem ogledu prišel na sled, da čebelar ni imel stavbnega dovoljenja za svoj čebelnjak, zato je sklenil, da mora čebelar najprvo prositi za naknadno dovoljenje in po dobljenem dovoljenju mora čebelnjak tako prestaviti, da bo izhod čebel obrnjen proti severu vzhodu in postaviti pred čebelnjakom po izreku nekega »izvedenca« 4 metre dolgo in 3 metre visoko leseno ograjo. Proti sklepu občinskega odbora se je obtoženi čebelar pritožil na deželni odbor. Deželni odbor je poslal pritožbo v presojo »Slovenskemu čebelarstvu«, ki se je izjavilo, da čebele pikajo, ako so razdražene, le v neposredni bližini čebelnjaka. Ker je pa omenjeni čebelnjak oddaljen nad 6 metrov od sosedove njive, je vsled tega vsaka nevarnost za ljudi in živino izključena. Ne glede na to, da bi bila lega čebelnjaka, obrnjena proti severovzhodu, napačna in pogubna za čebele posebno po zimi in spomladi, bi se s tem čebele ne odvrgle od sosedove njive, ker čebele lete tja, kjer je paša, ne pa tja, kamor bi jim hotel čebelar pokazati pot.

Zaradi miru priporoča končno čebelarstvo društvo, da zasadi čebelar med čebelnjakom in sosedovo njivo živo mejo. Na podlagi te izjave »Slovenskega čebelarstva« je deželni odbor ugodil prizivu, da čebelnjak ostane, kakor stoji, pritožnik pa ima zasadi ob sosedovi njivi živo mejo.

Monopol na vžigalice. Prvotno se je govorilo samo o davku na vžigalice, no sedaj je gotov zakonski načrt, po katerem prevzema država celo izdelovanje, — ali sama v lastni režiji — ali po zakupnikih, to se še ne ve. Zanimalo bo naše čitatelje, če jim povemo v številkah, kakšna je produkcija žveplenk. Ta znaša v Avstro-Ogerski 148 in pol milijard kosov v vrednosti 21 milijonov kron. Na Avstrijo pride 100 milijard v vrednosti 15 milijonov kron, na Ogersko 46 milijard v vrednosti 5.7 milijonov kron in 2 in pol milijardi v vrednosti 0.3 miliona (300.000) K na Bosno in Hercegovino. — V Avstro-Ogerski se porabi na leto 117 milijard vžigalic, ostanek 30 milijard v vrednosti 4 milijone kron pa se izvozi iz države.

Loterijske številke.

Gradec, 28. maja 1910:	67, 80, 57, 27, 59.
Dunaj, " " "	70, 20, 28, 49, 56.

Listnica uredništva.

Sv. Križ na M. p.: Kakor ste videli, smo nekaj tega imeli že zadnjič. Torej danes tisto izpuščeno! — Sv. Bolfenk pri Središču: V. še zaradi shoda nič ni pisal. Sklenite kmalu in poročajte! Ozirajte se pa na to, da smo zdaj do 4. julija angažirani v volilnem boju. Za poslano hvala! Pa kakor si videl, smo prvo že imeli, drugi del pa imamo danes! Le pošlji še kaj! Bog Te živi! — Vojnik: Zaradi preobčilega volilnega gradiva tokrat nemogoče. Gradec, Št. Vid pri Grobelnem, Št. Jur ob juž. žel., Sv. Bolfenk pri Središču: Istotako! Pride! Zdravi!

Na prodaj

je zemljišče, tričetr ure od Maribora, v kat. občini Vođole, občina Karčevina, v obsegu 17 oralov. 2 orala vinograda z ameriškanskim nasadom, 2 orala hoste, njive, travniki in lep sadonosnik, hiša z gospodarskim poslopjem, živina in vse potrebno. Ponudbe na **Josipa Sernec**, posest. sina, **Gradiška p. Pesnica.** 116

Širite „Narodni List!“

Za 10% ceneje

oddamo od danes naprej vsakovrstne **gramofone, eufone** in **plošče**; zahtevajte cenike. — Istotam se dobi najboljši pomnoževalni aparat „**levograf**“ za 20% znižano ceno kakor doslej. Slavna društva se opozarjajo posebno na to ugodnost. — **Zinauer & Co., Sv. Jakob v Slov. Gor.** 105 1

Pišite

takoj po vzorce belega platna, koje dobite zastonj in ni treba vrniti, da se prepričate o nedosegljivo nizkih cenah. Narodna veletrgovska hiša

R. Stermecki, Celje.

32 52-21

Kdor je osivel, izgleda star.

Izvrstna zajamčeno neškodljiva sredstva za barvanje las so:

1. Vitkov „**Vedno mlad**“ plavo, rjavo, in črno barvilo. Pobarva takoj in trajno. Ena skatlija štiri krone.
2. Vitkov „**Nucin**“, stekleničica eno krono.

Ta sredstva za barvanje las so se jako dobro izkazala v tisoč slučajih. Edino pristna iz kem. laboratorija

Fr. Vitek & Co., Praga II.

Zahtevajte samo Vitkove preparate, vse druge zavrnite!

Lekarnarja A. Thierryja balzam

(obi. varovano.)

Edino pristen z nuno kot varstveno znamko.

Največjega učinka proti zelončnemu krču, napenjanju, zaslezenju, motenju prebave, kašlju, prsnim in pljučnim boleznim, hripavosti. Izredno rane ci steče, bolečine tolažeče. 12 malih ali 6 dvojnatih ali ena velika špeciialna steklenica K 5.—

Lekarnarja A. Thierryja centifolijsko mazilo

zanesljivega učinka za otekline, rane, ranjave, še tako stara vnetja. 2 skatliji K 3'60. Naslov: **Lekarna pri angelu varhu**

A. Thierry v Pregradi pri Rogatcu.

Dobiva se v skoro vseh lekarnah.

315 18-3

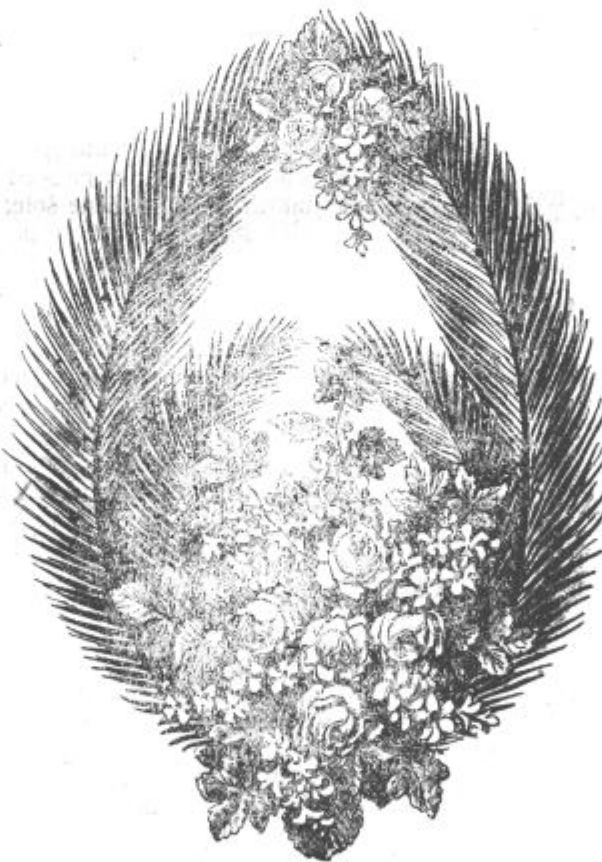
Rafael Salmič

trgovina z urami in zlatnino v „**Narodnem domu**“ v Celju.

Velika izber **novosti**, zlatih in srebrnih verižic, priveskov, dolgih zaponk, zapestnic, uhanov, prstanov, gospodskih in damskih ur, nastavkov, jedilnih sprav, predmetov v rovem srebru, optičnih predmetov i. t. d. **Naročite cenike.** Postrežba točna in solidna.

Darujte dr. sv. Cirila in Metoda!

Nagrobne vence

v raznih velikostih in cenah s trakovi in brez trakov ima v zalogi

Zvezna trgovina v Celju.

Naročila se izvršujejo z obratno pošto. — Brzojavni naslov:

Zvezna trgovina, Celje.

Vinko Kukovec

stavbeni podjetnik in tesarski mojster,
lastnik parne žage na Lavi pri Celju
prevzame vsakovrstna

stavbena zlasti tesarska dela.

61 50-19